ԺԱ. ՏԱՐԻ 3045 ԹՈՒԿԱՊՆ. ՀՈՒՆՈՍ 21 ԱՐԵԳ 4386 29 ՄԱՅՍ 1894 4 ՇԱՎՎԱԼ 1311 ԱՐԵՎՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ ՍՈՒ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՎԵԱՑԼՔ ՕՐԱԳՐԻ Գալաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیه‌ده غلطه‌ده آره‌ولك غزه‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՎԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան դրամական արժէք 150
» » Վեցամեայ » » 75
» » Եռամսեայ » » 40
Օտար երկիրներէ Տարեկան դրամով 56
» » Վեցամեայ » 28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր գրագրութիւն Տարեկան Լ. Ոսկի 2
Դպրատաց դրպատաւոր ծանօթ միջոցներ Դրուշ 50

Խմբագրութիւնս ուղղուած համար կամ այլ գրութիւն եւ ...

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՄԱՅՍ 29/10 ԱՊՐԻԼ, 1894

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ԱՌՈՒՏՈՒՐԻՆ ԴԱՂՏՆԻՔԸ

Մեք առուտուրի մէջ շատ յաջողակ և ճարպիկ ժողովուրդ մ'ըլլալու հաւբան ունինք։ Առանց Հռոմայեցի հեղինակներու վկայութեան դիմելու, գիտենք թէ օտարներն այս համբաւին ունեցած են մեր վրայ՝ շատ հին ժամանակներէ ի վեր։ Բայց չիտակը խօսելով, եթէ ամեն ժամանակ մեր առուտուրի ճարպիկութիւնն հիմակուան պէս էր, օտարացկարծիքը չափէն աւելի շողոքորթիչ եղած է մեզ համար։ Թերեւս, բաղդատմամբ այն տարերաց որոց մէջ ապրեր ենք, մեք քիչ մը աւելի խորամանկ եղած ենք, կամ քիչ մը աւելի յանդուգն։ Բայց այսօր լոկ խորամանկութիւն կուտ մը չըներ, երբ ընդարձակ ծանօթութեան, փորձառութեան, աճեցուն հաղորդակցութեան և անժխտելի պարկեշտութեան հետ միացած չէ, խորագիտութիւնը ձիրք մ'է այսօր։ ամեն ժամանակէ աւելի պահանջելի է։ իսկ խարէութեան քովէն անցնող խորամանկութիւնն անխոստովանելի հանգամանք մ'է։ Գալով յանդգնութեան, այն ալ եթէ անխոհեմութեան հետ չփոթուի, արդի պայմաններու մէջ մնանկութիւն կը նշանակէ։ Եթէ երբեմն առուտուրի մէջ ճարտար կը սեպուէինք բաղդատմամբ չըրպատող տարերաց, այսօր՝ դարձեալ անոնց հետ բաղդատմամբ՝ պէտք է խոստովանինք թէ ետ մնացածնք գործի յաջողութեան մէջ։ Էական պայմաններ կան զորս անտես ըրած ենք, և այս անհոգութիւն, կամ այս տգիտութիւն, ի վերջոյ անպատիժ պիտի չի մնար։ Այդ անտես առնուած պայմաններէ մի քանին պիտի յիշենք։ Այսօր բաւ համարինք մէկ հատին վրայ խօսիլ։

* * *

Այնպիսի ազգեր որք վաճառականութեան ու սեղանաւորութեան մէջ տարիներով դաս կրնան տալ մեզ, տարիներէ ի վեր փորձով համոզուած են թէ առուտուրին մէջ էն մեծ գաղտնիքն՝ էն շատ մարդ ճանչնալ, էն շատ զրուցուիլ, էն շատ յաճախորդ ունենալն է։ Ոչ մէկ եւրոպեան կամ ամերիկեան տուն, ո՛րչափ ալ մեծ թուով յաճախորդ ունենայ, եղածովը չի գոհանար. աւելին կը խնդրէ, և կը գտնէ. զի յաճախորդ չտկելուն միջոցները շատ են։ Շրջաբերականներ կը տպէ կը ցրուէ, պատերու վրայ ազդարարութիւններ կը փակցնէ, իր տպեալ զեկուցագրերն այն ինչ լրագրին ծալքերուն մէջ դնել կուտայ, իւր ծանուցումները կը հրատարակէ լրագրաց մէջ, և վարպետ ձեւերով իւր վրայ խօսիլ կուտայ մինչեւ իսկ լրագրին այն էջերուն մէջ որք սովորաբրեալ ծանուցումներու յատկացուած չեն։ Այսով ալ չի շատանար։ Դուք, Պոլսեցի հայազգի մը, որ ո՛և իցէ գործ մը կ'ընէք, առտու մը ֆրանսական նամակատունէն նամակ մը և ծրար մը կը ստանաք։ կը բանաք և աղուոր պատկերազարդ տետրակ մը կ'ելնէ ծրարին մէջէն։ նամակը ձեր տիկնոջ հասցէին ուղղուած է. պահ մը կը չփոթիք։ Ո՞ դնուէին փարիզէն ձեր կնոջ հասցէին նամակ գայ։ Թերեւս չէք հասկնար ֆրանսերէն։ կը կարդացնէք, և կ'իմանաք որ Փարիզի այն ինչ աշխարհահռչակ վաճառատունը կուզէ յարաբերութեան մտնել ձեր տիկնոջ հետ, ապրանք ջնջելու համար, փարա վատակելու համար. բայց ի՞նչ ճարպիկ, ի՞նչ հրապուրիչ միջոցա։—Ղրկուած տետրակին եթէ փարա տալ պէտք ըլլար, 10 ղրուշի չէիք կրնար գնել. բայատրեալ պատկերներ ծայրէ ի ծայր. երիկ մարդու, կնկան, մանչ և աղջիկ տղոց նոր հագուստներ, ամեն ձեւի, ամեն ճաշակի համաձայն, տակն ալ այն հագուստներուն կերպասներէն կտորներ, մետաքս, բուրդ, գէ՛ան, բամբակ, ամեն գոյն, ամեն երանգ, ամեն տարազ, իւրաքանչիւր կերպասին ալաֆրանկա անուններովն և մէդրլին գնովն ու լայնքին չափովն։ Եւ միայն հագուստ։—ինչ որ մարդս իւր վրայ կը կրէ, ինչ որ կը դնէ իւր տան մէջ, օթոյք, կապերաք, վարագոյրք, ծածկոյթք, տեսակ տեսակ անուռծներ, զարդական նիւթեր մի կողմէ, կօշիկ, հովանոց, անձրեւանոց, ձեռնոց, փողկապ, վզնոց, թղթապանակ, քսակ, վերջապէս անհամանում շարք մը ամենօրեայ կեանքի մէջ պէտք եղած նիւթերու, ամեն քսակի տարողութեան համեմատ։ Վաճառատան տէրն, որ քանիցս անգամ միլիոնատէր է (օսմ. ոսկիով և ոչ թէ ֆրանքով), խոնարհաբար կը խնդրէ ձեր տիկնէն որ եթէ այս ամեն առարկայից մէջէն հաճնած մ'ունի, թող նամակաւ իմացնէ։ Փարիզ ղրկուելիք նամակին պատիւն իսկ հաղորդած է ձեզ, իւր անունը վրան դրած. միայն նամակագրոյին տեղը բաց թողած է։ Վճարման պայմաններն ալ ցուցած է։ Իմացուցած է թէ օ՛րչափ ապրանքի առաքման ծախքն ինք կը վճարէ, և օ՛րչափ ապրանքի ծախքը ձեզ կը վերաբերի։—100էն 99 դուք հաղորդակցութեան պիտի չմնանէք այս մարդուն հետ։ Ինքն ալ գիտէ որ անանկ է։ Բայց եթէ 100էն 1 յաճախորդ շահի, կը գոհանայ։ Եւ յետոյ, գիտէ որ դուք, կամ ձեր տիկին, բնական մնապարծութեամբ մը, Փարիզէն ընդունած նամակն ասոր անոր պիտի ցուցնէք, կամ գէթ ձեր այցելուք պիտի տեսնեն զայն՝ անհոգ կերպիւ գրասեղանի մը վրայ թողուած։ Կարելի է որ անոնց մէջէն յաճախորդ մը շահի։

* * *

Աւելի հետաքրքրաշարժը կայ։ Այս Փարիզցի մեծահարուստ վաճառականն ո՞ր տեղէն իմացեր է ձեր կնոջ անունն ու հասցէն։ Թերեւս այս կէտ ամենէն աւելի զարմանք պատճառէ ձեզ։ Բայց այդ ալ գաղտնիք մը չէ։ Մարքը գործը գիտէ։ Գնած է Թուրքիոյ վաճառատուներուն, խանութներուն և զանազան կարգի հաստատութիւններուն հասցէները պարունակող «Անիւեռ»ը, Տարեցոյցն, և հոն ձեր հասցէն գտնելով, նամակն ուղղած է ձեր տիկնոջ, յանձնելի ձեր վճռառատուն։ Գուք ասանկ բաներ կը խորհիք ձեր առուտուրին մասին։ Ամենեւին։ եթէ յարաբերութեան ալ չմտնէք այս Փարիզեան վաճառատան հետ, գոնէ կը համակրիք անոր։ զի ղրկած գրքոյկէն շատ մը բաներ կը սորվիք գուք՝ ձեր բոլոր վաճառականական աներկբայելի հմտութեամբք հանդերձ, և ձեր տիկին՝ Փարիզեան ճաշակներու և նորաձեւութիւններու վրայ իւր անժխտելի ծանօթութեամբք հանդերձ։

* * *

Ակնարկ մը նետեցէք ձեր կարգացած տեղական լրագրերուն վրայ, ինչ լեզուէ ալ ըլլան։ պիտի տեսնէք որ ծանուցմանց էջերը լեցնողներն օտարազգիներն են։ Պոլսոյ կամ օտար երկրաց եւրոպացի, ամերիկացի գործարանատէրներն, ընկերութիւնները, վաճառատուները, դրամատուներն են որ անենէն շատ ծանուցումները հրատարակեն Պոլսոյ լրագրերուն մէջ։ Տեղացիք, բաներնին գործերնին գիտցող մարդիկ, օտարազգիներուն պէս ապուշ չեն։ լրագրի, ծանուցումի փարա չեն տար։—Ալ կը զարմանաք որ օտարներն այնքան դրամ կը քաշեն մեզմէ։ Բաւ չեն համարիր մեր ամենէն բանուկ պողոտայներուն վրայ գեղեցիկ ճակատներով և հրապուրիչ ձեւերով ու զարդարանքներով մեծ վաճառատուներ բանալն։ Ամիսվ ոսկի կուտան լրագրական և ուրիշ տեսակ ծանուցումներու համար։ Օսմանեան Կայսերական Պանքային պէս հաստատութիւն մը, որուն չափ հարուստ դրամատուն չկայ Թուրքիոյ մէջ, պղտիկութիւն չի սեպեր լրագրաց մէջ ծանուցանել թէ փոխ դրամ կուտայ ապրանքի վրայ կամ արժեթղթի վրայ, թէ փոխանակագիր կը ղրկէ, թէ ուանդ դրամ կ'առնու այս ինչ տոկոսով, թէ սա և սա գործերն ալ կ'ընէ, թէ այս ինչ տեղ և այն ինչ տեղ մասնճիւղ ալ բացած է ի դիւրութիւն հասարակութեան, եւն։ Զբսեր այս Պանքան, չբսեր այն ինչ Վիեննական մեծ վաճառատուն թէ «Այսչափ տարիէ ի վեր հրապարակի վրայ հաստատուած տուն մ'եմ, զիս չճանչցող չկայ, յաճախորդս չտկուած է, թո՛ղ անոնք իմ սորս դան»։

Եւ սակայն, ճիշդ այս ծուռ հաշիւը կ'ընեն մեր տեղացի արհեստաւորք, սեղանաւորք, միջնորդք, յանձնակատարք, վաճառատունք, դրամատունք։ Կը սպասեն որ յաճախորդը գայ դռնէ զիրենք։ Կենթադրեն թէ իրենց հմտաւ դպրոցական դրասեղաններու վրայ իսկ դաս տրուած է. անանկ որ գործի ասպարէզը մտնող ամեն ոք, կամ տան համար բան մը գնելու պէտք ունեցող ամեն որ անպատճառ գիտէ զիրենք ալ, իրենց գործն ալ, իրենց գտնուած տեղն ալ։ Ի՞նչ վարպետներ ունինք ոսկերչութեան, մետաքսագործութեան, մետաղագործութեան, դերձակութեան, կահագործութեան մէջ, եւն։ եւն։ բայց գիտցողը միայն գիտէ։ ան որ մէկու մը միջնորդութեամբ բան ունեցած է զանոնք ճանչնալու։—հասարակութեան ամենամեծ մասին անծանօթ են, և չեն ուզեր ծանօթանալ։ Քանի մը մէճիտիէն, քանի մը լիրան կը խնայեն, ու միտքերնին անգամ չեն անցներ թէ ապրելի ալ ելլալի վնասակար խնայողութիւն չի կրնար ըլլալ։ Շնորհակալ պէտք էր ըլլային որ այսօր միջոց ունին այն քանի մը մէճիտիէն կամ քանի մը ոսկին ծախսելով նոր յաճախորդներ վաստակելու, հրապարակի վրայ նոր համբաւ շահելու, նոյն իսկ գաւառներէն և օտար երկիրներէն յանձնարարութիւններ ընդունելու։ Կը կարծեն թէ խմբագրաց ազնիւ սեւուռ աչքերուն համար է որ Եւրոպացիք ամեն տարի միլիոններ կը վատնեն լրագրաց մէջ ծանուցումի։

* * *

Բնաւ չեմ մոռնար ծանուցման հաշիւ մը զոր անգամ մը կարդացի Եւրոպական թերթի մը մէջ։ Հաշուակոր ամերիկացի գեղագործ մը իւր հնարած դեղերուն ծանուցումներն հրատարակել կուտայ նոյն իսկ Պոլսոյ թերթերուն մէջ։ Այս մարդ տարին հինգ միլիոն տողարի չափ դրամ կը շահի։ բայց երեք միլիոնը լրագրերու կուտայ, մէկ փոքր մասը միայն գործածելով դեղերուն պատրաստութեան։—«Եթէ այն եր ք միլիոնը լրագրերուն չտամ, միւս երկու միլիոնն ինձ չի մնար», կ'ըսէ։ Երբ Ճարտնդիները Պոլիս եկան, իրենց լրագրերէն քանի մը հատ տուին իւրու նմոյշ։ Ո՞րչափ մեծ եղաւ զարմանքս երբ ամերիկեան գեղի ծանուցումն, որուն հոս աչքիս վարժուած էին, խաղաղական «Նորածագ Արեգական» երկրին լրագրերուն մէջ ևս տպուած տեսայ։

Թերեւս ձեր ալ ուշադրութիւնը գրաւած ըլլայ լուր մը որ անցեալներն Աբեռնլի մէջ հրատարակուած էր։ Ի Լոնտոն քանի չափ գործատէր մարդիկ տաթիւ մը դումարուած ըլլալով սաղոնի մը մէջ, ծանուցումներու վրայ խօսք բացուեր է, և հաշիւ ըրեր են թէ իրենք միայն քսան հազի տարին երկու միլիոն անգլ. ոսկի կը վճարեն լրագրաց մէջ իրենց ծանուցումներուն համար։

Ծանուցում հրատարակել լրագրաց մէջ,—այս է առուտուրի մէջ յաջողութեան գաղտնիքներէն մին, ամենէն մեծ գործատէրէն սկսեալ ամենէն խոնարհ կարգի խանութպանին համար։

—Ուրիշ առթիւ մը կը խօսինք ծանուցման տեսակներուն վրայ ալ։ Բ. Ֆ.

ՓՈՂԱՓԱԿԱՆ

ԽՆԱՄՈՒ ԻՒՆԻՔ։ —Գերման լրագրերն ևս այժմ կը ծանուցանեն թէ Ռուսիոյ գահաժառանգը պիտի նշանուի Հէսի Ալիս իշխանուհւոյն հետ։ Ռուս իշխանը 26 տարեկան է, անգլիագերման իշխանուհին 22 տարեկան։ Յարգ կրօնի խնդիրը բաւական ծանր դժուարութիւն համարուած էր։ Ռուսիոյ ապագայ Կայսրուհին պէտք է որ օրթոտոքս մ'ըլլայ։ Ալիս իշխանուհւոյն քոյրերէն մին, Էլիզապէթ իշխանուհին, տասն տարի առաջ ամուսնացաւ Սերկէյ մեծդքսին (Զարին եղբօր) հետ, և երեք տարի առաջ այս ազգական իշխանուհի ընդունեց օրթոտոքսութիւնը։ կը պատմուի թէ Ալիս իշխանուհին, որ կ'ըսպասէր Զարեւիչին կողմէ իւր ձեռքն ուզելուն, սկսած է ռուսերէն ուսնիլ և մեծ յառաջդիմութիւն ըրած է արդէն։ Հէսի մեծ-դքսական տունն արդէն խնամութիւն ունի Եւրոպոյ վեհապետական քանի մը մեծ դերդաստաններու հետ։ Ալիս իշխանուհւոյն մէկ քոյրը Զարին եղբօր հետ ամուսնացած ըլլալէն զատ, մէկ ուրիշ քոյրն, Իրէն իշխանուհին, 1888ին ամուսնացաւ Վիլհէլմ Կայսեր եղբօր, Հայնրիհ իշխանին հետ, և ոգրացեալն Ֆրեդերիկ Կայսր, իւր անողոք հիւանդութեան մէջ, կրցաւ արքայական մատուռն իշնել, և անձամբ օրհնել իւր կրտսեր որդւոյն ամուսնութիւնն իւր քենիին (Ֆրեդերիկ Կայսրուհւոյն քրոջ) զանիին հետ։ Ալիս իշխանուհւոյն մէկ ուրիշ քոյրն ալ Պադենպերկի Լուի իշխանին հետ ամուսնացած է, ընդհանուր Պադենպերկի երկու իշխաններ ամուսնացած են մին Վիկ. Վիքթորիա Թագուհւոյն կրտսեր աղջկան՝ Պեատրիս իշխանուհւոյն և միւսը Ն. Վեհափառութեան թոռան հետ։ Ալիս իշխանուհին և իւր երեք քոյրեր Անգլիոյ վեհապետուհւոյն թոռներն են։ Այսպէս, մեկէ աւելի կապով Անգլիոյ և Գերմանիոյ վեհապետական գերդաստանք խնամի կ'ըլլան Ռուսիոյ վեհապետական գերդաստանին հետ։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ։—Մարսիլիոյ գաւառային ժողովոյն Զատկական նրստաշրջանին մէջ, ատենապետն որ տեղւոյն մեծամասնութեան պէս կը պատկանի արմատական կուսակցութեան, բողոքեց կրթական և կրօնական նախարար Պ. Սրիւլէրի ջատագոված «նոր ոգւոյն» դէմ, կղերին հետ Պետութեան հաշտ յարաբերութեանց վրայ, և ըստ թէ «նոր ոգի» ըսելով դէպ ի կղերականութիւն դառնալ չեն ուզեր իրենք։ Արմատականք տակաւին չեն կրցած մարսել Պ. Սրիւլէրի այս լուսամիտ գաղափարն, որոյ վրայ կը խօսէինք անցեալները։

—Հնդկաչինու Ֆրանսական երկրին ընդհանուր կառավարիչ Պ. ար Լանեսան անցեալ շաբթու Ֆրանսա դարձաւ ուժամապէս։ Իրեն հետ բերաւ երեք բարձրաստիճան Մանտարիններ Աննամէ և Թանքինէ, որք իբրեւ դեսպան կոդան և պիտի ներկայանան Պ. Քառնոյի։ Պ. ար Լանեսան կ'ըսէ թէ Թանքինի ընդհանուր վիճակն յոյժ գոհացուցիչ է, և տեղացի ցեղերուն խլրտումներուն վերջ տրուած է։ Կասկած կամաց Ֆրանսա կը հանդուրժի թէ հանգուցեալ Ժիւլ Ֆէռի Թանքինը տալով, ոչ թէ վնասակար այլ յոյժ արդիւնաւոր նուէր մ'ըրած էր իւր երկրին։

ՆԻՁԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ։ —Հռոմէ կը ծանուցուի թէ հոն քիչ շատ սրտայուզութիւն պատճառած է այն լուրը թէ Վիլհէլմ Կայսր կ'աշխատի տեսակցութիւն մը յառաջ բերել Ֆրանց Եոզէֆ Կայսեր և Զարին միջեւ։ Կը կարծուի թէ երեք կայսերը վերոյն իրենց մէջ նիզակակցել կը խորհին։ Իտալիոյ դիւրազգածութիւնն յարգելու համար է որ Վիլհէլմ Կայսր փափաքեր է տեսնուիլ Ումպերթօ թագաւորին հետ։

ՌՈՇՈՒԹԻ որդիք պատկեր դրին մեծաւ երեւելի վարիչներուն՝ Տէաքի, Պաթեանիի, Իրանեանի և Քաբբա զօրավարի գերեզմաններուն վրայ։ Այս վերջինը Թուրքիոյ մէջ ևս ծանօթ է իբրեւ բարեկամ Օսմ. Տէրութեան։ Անգրանիկ որդին Հունգարիոյ մէջ պատրաստի մ'ընելու խորհուրդէն ետ կեցաւ, թիւր մեկնութեան տալիս չտալու համար։ Կրտսեր որդին Նարոլի դարձաւ։ Իրրեւ վերջին յարգանք մը Ռոշոթի յիշատակին, Փեշթայի Հրէից սինագոգին մէջ կրօնական արարողութիւն մը կատարեցաւ։ Ռոշոթի գրական ժառանգութիւնն յոյժ կարեւոր է կ'ըսուի. կը պարունակէ պատմական պաշտօնաթուղթեր, թէ Աւստրիոյ-Հունգարիոյ և թէ Իտալիոյ և Ֆրանսայի համար։ Կան մանաւանդ Նարոլէոն Գ. Կայսեր, Վիքթոր Էմմանուէլ Թագաւորի և իրենց նախարարաց ինքնագիր նամակներն։ Այս շահակից Տէրութիւնք ձեռնարկեր ըրած են իրենց վերաբերեալ պաշտօնագրերն ետ առնելու և իրենց թանգարաններուն մէջ պահելու համար։ Հունգարիոյ Ազգային Թանգարանն ալ կ'աշխատի ստանալ հանգուցեալին հազուագիւտ առարկայներն, օրինակի համար, Ուաշինկթընի Ներակոյտին կողմէ իրեն նուիրուած պատուոյ սուրը։

ՀԱՆՈՎԷՐԻ ԴԱՏԱՍՏԱՆԻՆ պատճառաւ, ուր կարգ մը գերման սպայից խաղամոլութիւնն երեւան եկաւ, 15 սպայներ պաշտօնանկ եղած են պատերազմական նախարարին հրամանաւ։

ՑՈՒՆԱՍՏԱՆԻ կառավարութիւնն, ինչպէս յայտնի է, իւր պարտքին 100էն 30ը միայն ոսկեդրամ վճարելուն պատճառաւ, հելլենական փոխառութեանց անգլ. արժեւորց մասնախումբը մնացեալ 70 առ. 100ին փոխարէն վաւերագիր մը կը բաշխէ առնելիքաւորներուն, որպէս զի ապագայ կարգադրութեանց առթիւ այն 70 առ. 100ը պահանջելու իրաւունքնին չկորսուանեն։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ։— Ի Փարիզ երկաթուղիք տարուէ տարի այնքան մեծ բաղմութիւն կը բերեն դուրսէն, որ Հիւսիսային երկաթուղւոյ Ընկերութիւնն անցեալ շաբթու որոշեց 7½ միլիոն ֆրանքի ծախքով նոր կայարան մը շինել Ի Փարիզ, կառամբոյց յարաճուն պէտքը գոհացնելու համար։ Այս նոր կայարան Լոնտոնի Նորաշէն Սէնդ-Բանքրաս կայարանին պէս պիտի ըլլայ եղեր։

ԲԱՐԻԶԻ ԳԱՅԼԵՐԸ

ԹԱՍՆ ԵՐԻՈՐԴ

ՁԱՐԸ

Արդ, մարդս կրնայ վեց եօթը, երբեմն ութ օր առանց ուտելու անցուցեալ։ Ջուր խմելով՝ կրնայ տասնտասնըհինգ օր դիմանալ։ Բայց գինի՞։

Առանց գիտական տեսակէտով պատճառաբանելու, Կոնիկլու գուշակեց սակայն թէ ապրելու հաւանականութիւն կար, կամ գէթ մեռնելու՝ հաճոյալի պայմաններու մէջ։ Եւ խմեց, և նորէն խմեց։ Ծանրապէս գինովցաւ և ա՛լ ժամանակին գիտակցութիւնը կորսնցուց։

Վերջապէս հում մուկէն ազէկ էր այս։

Ցետոյ Միւֆլէ և Կոնիկլու գլխուներն եկածը պատմած էին իրարու, և իրաւացի է ըսել թէ չվարանեցան ամեն բան փորձել՝ գործադրելու համար Տիուլուի վերջին կամքը։

Բայց առ նուազն կէս օրուան պէտք եղաւ՝ իրենց գինովութիւնն անցընելու համար։ Փորձին գինովութիւնն ունեցան։ Ի՞նչպէս դուրս ելլէին։ Կոնիկլուն խուցը լուսաւորող պատուհանը շատ բարձր ըլլալով՝ չէին կրնար անոր հասնիլ։

Բարեբախտաբար, Միւֆլէ յիշեց թէ իր վրայ էյնող կափուլը անկարիլի ըլլալով միս մինակ վեր վերցուիլ, պիտի տեղի տար երկու մարդոց ճիգին։

Դատն զայն և իր շրջանակէն դուրս հանեցին։

Ցետին ակնարկ մը նետելէ ետք Տիուլուի անկենդան մարմնոյն վրայ, ձողզուրկ պատուհանէն Սէնի մէջ նետուած էին։

Ազատուելնուն պէս վազած էին Առչիպալի բնակարանը. հոն իմացած էին թէ անիկա Առմանին տունը կանչուած էր։

Երկու բարեկամները զանի վազը Բու�-սէլ Գուլվառը գացած էին։

Մնացեալն յայտնի է։

Ժ

ԱԶԱՏՈ՞ՒՍԸ Է

Թախծագին տրտմութիւն մը կը տիրէր Ֆավրէյ ապարանքին վրայ։ Վայրկեաններ կան ուր կարծես քարերն իսկ կը մասնակցին իրենց բնակչաց վիշտերուն։

Մարքիզուհին, տեսակ մը ազապատ աղօթարանի մէջ փակուած, ուր փակուած էին, ինչպէս սրբարանի մը մէջ, բոլոր յիշատակներն իր խորտակուած կեանքին, իր տաժանելի երազանքներով շաղապատուած էր։

Ինչու այդ օրը ամեն ժամանակէ աւելի անցեալին ստուերները կը ծանրանային իր սիրտին վրայ, նման այն թանձր մշուշներուն որք շատ անգամ յանկարծակի կը բերեն ուղեւորն ու կը պաշարեն զայն։ Մենակ անո՞ը համար էր որ մէկ քանի ժամէն մարդկային արարութիւնը իր իրաւունքները պիտի գործադրէր սոսկալի յանցաւորի մը վրայ։ Եղեռնագործի մը դէմ իսկ ի գործ դրուած մահուան այս գաղտփարը կը խռովէր զինքն և կ'ահաբեկէր միանգամայն։ Վասնզի կը յիշէր այն անձը զոր կարծեցեալ արդարութիւն մը հարուածած էր ատենօք, այն անձը որ, պարկեշտ, քաջասիրտ և բարի, ինկած էր հրապարակի մը վրայ։ Անիկա անմեղ էր. և սակայն, յաչս անոնց որ դատապարտած էին զայն, անշուշտ արժանի էր այդ պատժի։

Զինք տանջող անձկութիւններուն դիմադրելով, Մարի տը Ֆավրէյ ինքզինքը կ'ամբաստանէր այդ երկու մարդոց վիճակն իրարու հետ բաղդատելուն։ Կ'ըսէր թէ սրբապղծութիւն մըն էր մարտիրոսին անունը կցել մարդասպանին անունը. եւ սակայն այս գաղափարը կը տիրէր իր վրայ և ինք չէր կրնար վանել զայն։ Ժամ կը կոչուէր, ինչպէս այն մարդը զոր սիրած էր։

Կը պատճառաբանէր։ Ընկեցիկ տղայ մըն էր. գիբանտ մը զոր ճամբուն վրայ նետած էր եղեռնագործ մայր մը։ Եւ իր ճամբուն վրայ անիծեալ Պիսքառին հանդիպած էր։

Գաղափարներու այս կապակցութիւնը կը սարսռեցուցնէր զինքը։ Ժամ... Պիսքառ։ Այս երկու անուան զուգորդութիւնը սոսկումի պէս կը ծանրանար իր սիրտին վրայ։ Եւ մտածում մը կը ծլէր կ'աճէր իր մէջ, զոր չէր համարձակեր իսկ խոստովանիլ իրեն։

Եթէ այդ ժամը... Բոսթպէլին զաւակն ըլլար, իր ալ զաւակը... օ՛չ... անկարելի էր։ Տիմարութիւն էր։

Պիսքառ լուռ չպիտի մնար այդքան երկար ատեն։ Մինչ մարդկային ընտանութիւն մը, որքան ալ վատթար ըլլայ, կը՞նա՞յ այդ ասպիճան առաջ մղել ցուրտ վարքագրութիւնը։ Պիսքառ բուռն մարդ մըն էր։ Զպիտի դիմանար մայրը չարչրկելու հաճոյքին, խմացունելով անոր թէ իր զաւակը ամօթապարտութեան ճամբուն մէջն էր։ Օլիւլի կիրճերուն մէջ ծնած մանուկը անշուշտ մեռած էր։ Խեղճ սիրելի փոքրիկ։ Ո՞վ գիտէ թէ իր խալ կատաղութեան մէջ Պիսքառ ծովը չէր նետած զայն, մէկ քանի քայլ անդին այն իրճիթէն ուր գործած էր իր եղեռնական գողութիւնը։

Եւ մայրը կը հեծկլտար, եւ ձեռքերը կը բարձրացուներ դէպի ժամ որ Բոսթպէլի կենդանագիրը, անոր աջակցութիւնը կարծես խնդրելով...

Ցետոյ, վախցած էր որ խելքին կուգայ, արիւնը այնքան կը կուանէր իր քունքերը և կը խորտակէր իր ուղեղը։ Իր մօտը կանչած էր Լիւսին և Բոլինը։ Դէպ՝ զանոնք տեսնելով՝ մայրութեան պատրանքը կուենար։

Երկու մանկամարդ աղջիկներն ալ տրիսթաբեկ էին։

Բոլինի սիրտը խորտակուած էր։ Մատաղ հոգիները աւելի շուտ և աւելի խրոնիկ կը վիրաւորուին։ Զէր կրնար մոռնալ թէ ժաք տը Շեռլիս իր կեանքն ազատած էր, անդադար կը տեսնէր զայն տժգոյն, բայց ժպտերես, մահուան ընդառաջ նետուելով՝ վտանգէ ազատելու համար զինքը։ Կը լսէր այն ձայնը որ իր սիրտին մէջ թրթռացուցած էր անծանօթ թելեր։

Ցետոյ իր երեւակայութիւնը զինքը կը փոխադրէր այն ընդարձակ սրահին մէջ ուր դատաւորներ կը նստէին, անդրած և ուշադիր։ Ժաք հոն էր, կանգուն, աւելի գունատ, ոգորելով ամբաստանութեան դէմ որ զինքը կը յօշոտէր։

Եւ բան մը արտասանուած էր, կացինի պէս ծանր խնդալով. մա՛հ...

Երեք կիները, իրարու քով սղմուած, իրարու ձեռք բռնած, կուլային, լրիվ մնջիկ։

Ցանկարծ դուռն ուժգնութեամբ բացուեցաւ. Պ. տը Ֆավրէյ երեւցաւ, և իրեն հետ Առման տը Պէռնէյ և Մարսիալ։

Սեմին վրայ կեցան, նայելով տխրատեսիլ խմբակին։

—Լիւսի, Բոլի՛ն, առանձին թողէք մեզ ձեր մօր հետ, ըսաւ գատաւորը։

Գրուինին վեր առին։

Մարի տը Ֆավրէյ պատի դէմն առած էր. տենդոտ ցոլք մը կ'անցնէր իր աչքերուն մէջէն, և, բնազդական շարժումով մը, երկու մանկամարդ աղջիկները սեղմած էր կուրծքին վրայ, անհասկնալի նախազգացումէ մը վտակոծ։

Պ. տը Ֆավրէյ անոր քով գնաց.

—Պէտք է որ հեռանիք խսսիմ, սիրելի կին, ըսաւ անոր անուշ և ծանր ձայնով մը, մինակ... ձեզի հետ։

Եւ չիշտեց գինակ բառը։

Մարքիզուհին ձեռքն իր թացկեկ ճակտին տարաւ։ Ցետոյ, համբուրելով Լիւսին և Բոլինը.

—Գացէք, աղջիկներս, ըսաւ. քիչ ետքը նորէն կը կանչեմ ձեզի։

Եւ երբ զուռը գոցուեցաւ անոնց վրայէն,

—Ի՞նչ կայ, հարցուց շնչասպառ։

Մերուսին պահ մը վարանեցաւ։ Կը վախնար որ Մառին կը մեռցունէ յեղակարծ յայտնութեամբ մը։

Բայց Առման նշան մը ըրաւ իրեն։ Ամաստարելու էր։

Ժամը մէկ զարկած էր։ Դատապարտեալը երեք ժամ միայն ունէր ապրելու։

—Բարեկամուհի, ըսաւ դատաւորը, զօրաւոր գտնուեցաք վիշտի հանդէպ... զօրաւոր պիտի գտնուի՞ք ուրախութեան ալ հանդէպ...

—Ուրախութե՞ն... Աւա՜ղ, աշխարհիս մէջ ուրախութիւն կա՞յ ինծի համար։

—Այո, աղջիկս, յարեց Պ. տը Ֆավրէյ հայրաբար։ Ամենէն աղէկ եւ գիտեմ ձեր վշտագին կեանքին գաղտնիքը, և կ'ըսեմ ձեզ. կին, տառապեցաք. բայց ապագան պիտի վարձատրէ ձեզ՝ չյուսահատած ըլլալուդ։

Մարքիզուհին բուռն տարուռ մը զգաց, և գլուխը վեր առնելով գոչեց.

—Զաւա՜կս։

(Շարունակելի)

ՊՐԱՌԻՆ ՍԷՔԱՌ որոյ մահը ծանուցինք անցեալ օր, մեծաւոր է իւր տխրութեան և մենութեան պատճառաւ, զի իւր երբորդ կինը կորուսանելէն ի վեր ընտանեկան հանգիստն ալ կորուսած էր, և իւր զգացած կսկիծին չէր դիմանար։ Ապա թէ ոչ, 77 տարեկանին մէջ մեռնելիք մարդ չէր կ'ըսուի։ Իւր առջի երկու կիներ անդլիացի էին. վերջինը ֆրանսացի։

ԲՐՈՅԷՍՈՐ ԼԷՆՊԱՆ գերման պատկերահանը պիտի յօրինէ Պիզմարք իշխանին իւրաներկ կենդանագիրն այն զրահաւոր համազգեստով զոր Կայսրը նուէր ղրկած էր անոր ծննդեան տարեդարձին առթիւ։

ԼԷՈՐՈԼՏ ԹԱԳԱՒՈՐ Պրուսելի մօտ Լէքէնի դղեկին մէջ եռանիւ հեծեանուով պտոյտ մ'ըրած պահուն երբ զառիվարէ մը կ'իջնէր, գնացքն յանկարծ արագացաւ և ինք մեքենայէն հինգ մէտր դէպ առաջ վար թռկաւ։ Բայց թռկած տեղը կակուղ ծաղկանոց մ'ըլլալով, բնաւ չվնասուեցաւ։ Իսկ մեքենայն կտոր կտոր եղաւ։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

Կեսարիոյ առաջնորդ Դեր. Տրդատ Ս. վարդապետ Պալեան, որ Ազգ. Վարչութեան որոշմամբ Եղեղեաց գացած էր վիճակային ինչ ինչ գործերու կարգադրութեանը համար, իւր պաշտօնն աւարտելով Կեսարիա վերադարձեր է։

Կրօնական ժողովոյ որոշմամբ և Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր հաւանութեամբ, Սկիւտարի Ս. Խաչ եկեղեցւոյ քահանայութեան Տ. Արսէն վիլլանաղուրկ եղած է անահմանն ժամանակաւ։

Կրէտէի Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ կալուածոց հոգաբարձութիւնն երէկ ի նիստ դումարուելով և տեղւոյն այցելու հովիւ կարգուած Արժ. Տ. Մանուէլ քահանայի ուղեւորութեան մասին կարգադրութիւններ ըրաւ։

Քաղաքական ժողովին վարը ի նիստ պիտի դումարի Դալաթիոյ խորհրդարանին մէջ։ Նոյնպէս Ուսումնական ու Տնտեսական խորհուրդները։

Տ-ը-ը. կ'ըսէ թէ՝ Կաթողիկոսի նոր տեղապահ Մեսրոպ արքեպիսկոպոս հիւանդութեան պատճառաւ Թիֆլիս պիտի երթայ, որով կը հաստատուի թէ Երեմիա արքեպիսկոպոս կարգուեր է կաթողիկոսական տեղապահ։

— Վեց ամսուան մէջ Ս. Էջմիածին ղրկուած նուէրին գումարը ծանուցուեցաւ։ Ամոր մէջ 18,000 ռուպլի վարձանեալ Աղուանեան եպիսկոպոսի թոռոր հարստութիւնն է։ Բոլոր նուիրատուներուն անունները պիտի հրատարակուին Աբբոտի մէջ։

—Նուշէի առաջնորդ Կարապետ եպիսկոպոս Այվազեան Էջմիածնայ Սինոդի մէջ պաշտօն պիտի ստանձնէ։

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹ

Հոգաբարձութիւնս պարաք կը համարի իւր խորին շնորհակալութիւնն յայտնել թաղու բնակիչներէն այն բարեսէր ընտանեաց որք ինքնայօրդոր առատաձեռնութեամբ ուրախացուցին վարժարանիս ազգատիկ սանուհիները՝ Զատիկ տօնին առթիւ մէջտեղ ձեռք զգեստ չնչելով անոնց, կօշիկ, գլխարկ և այլն։

Այս առթիւ Հոգաբարձութիւնս հրաւէր կը կարդայ թաղիս ձեռնհաս անձերու բարեսիրական զգացմանց, որ բարեհաճին ո՛և է կերպով մասնակից ընել վարժարանիս աղքատ սաներն եւս այն ուրախութեան՝ զոր վայելեցին սանուհիք։

Ի Դիմաց Հոգաբարձութեան Ներքինեան և Երմոնեան երկսեռ. վարժարանաց

Ատենադպիր Ատենապետ

Մ. Հ. ՄԻՆԱՍԵԱՆ Պ. ՄՆԱԳԵՍՆ

Սկիւտար, Իճաթիէ

24 մարտ 1894

Բէյղեան, Մինասեան, Լոքմանիէօղեան, Շահինեան, Մարկոսեան, Ցատեան և Եաղըճեան ընտանիքները ցաւ ի սիրտ կը ծանուցանեն զլահ

ՏԻԿՆ ՏԻՐՈՒՀԻ Ե. ԲԷՅԶԵԱՆԻ

ԿՈՂԱԿԻՑ ԵՓԲԵՄ ԷՖԷՆՏԻ ԲԷՅԶԵԱՆԻ ԵՒ ՄԱՅՐ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՄԱՆԱՍ ԷՖԷՆՏԻ ԲԷՅԶԵԱՆԻ

որ հանգեաւ ի Տէր այս գիշեր, յետ կարճատեւ հիւանդութեան։

Յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսը պիտի կատարուի վաղը, չորեքշաբթի, մարտ 30, ի ժամ 8, ի Ս. Խաչ եկեղեցւոյ Սկիւտարի, ուսկից հանգուցեալին մարմինը պիտի փոխադրուի տեղւոյն գերեզմանատունը։

Սկիւտար 29 մարտ 94

Կը խնդրուի ամէն անոնցմէ որոնք մահադէպ չեն ընդունած, իբր այն նկատել ներկայս։

ԱԲԵՂԱՍԱԳ

ԳԻՆ 40 ՓԱՐԱ

Արեղածագի Դ. տեսրը վանքերու մէջ կատարուած Բարեկենդանը, իսկ Ե. տեսրը մեր Ս. արկչական Աբգանոցի մէջ հին վիճակը կը նկարագրէ։

Տեղական Լուրեր

ՀԻԻԱՆԴՈՒԹԻՒՆԸ.—(Պաշտօնական Ջէյտունա՝) Մարտ 27ի կիրակի օրուան ժամ 6էն մինչև մարտ 28ի երկուշաբթի օրուան ժամ 6, մայրաքաղաքիս մէջ քոլերայէ երկու դէպքեր պատահած են։ Առաջուան բռնուածներէն երկուքը մեռած են։ Ասիակի մանրամասնութիւնները.

Եէնիքէօյ՝ երկու։ Սօֆիա Միխալ և Անիքա Մանքօ։

Առաջուան բռնուածներէն մեռած են.

Եէնիքէօյ՝ մէկ։ Բանանօս Լիզորիսս։

Նշան Թաշ՝ մէկ։ Հասան Ճաֆէր։

ԿՐԹԱԿԱՆ նախարար Վսեւ. Զիւհտի փաշա հիւանդ ըլլալով մէկ քանի օրէ ի վեր իւր ապարանքը կը մնայ։

ՆՈՐ ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆԸ.—40 միլիոն ֆրանքի նոր փոխառութեան մասին նախարարաց խորհրդոյ որոշումը Մալիէին հաղորդուելուն և Վիէննայի օսմ. դեսպանատան պատասխանը հասնելուն պէս, Եւմնական նախարարութեան արտաքին թղթակցութեանց պետ Պետրոս էֆէնտի պիտի մեկնի մայրաքաղաքէս, իր հետ տանելով փոխառութեան թուղթերը, ստորագրուած, և զանազան պաշտօնագրեր։ Հիմայ կը մնայ գիտնալ թէ փոխառութեան երաշխաւորութեան յատկացուած գումարները «Պանք տը Բառի է տէ Բէլ-Պա՛ի» պիտի յանձնուին թէ «Վիէննայի Պանքային»։

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարքական փոխանորդը՝ Տ. Կէրվասիոս, կիրակի օրը այցելութիւն տուաւ Մեծ-Եպարքոսին և նախարարներուն և Ամեն. Տ. Նէօֆիթոս Պատրիարքին կողմէ շնորհաւորեց Պայրամի տօնը։

ԲԱԼԻՍՏԻ ՊԷՏ.—Կ'ըսուի թէ հանգուցեալ Գալիատի պէյի այրին մայրաքաղաքիս մէկ դրամատունէն լուր առեր է թէ 10,000 ռուբլոյ դումար մը կայ իր տրամադրութեան ներքեւ։ Այս դումարը, որուն գոյութիւնը չէր գիտեր ընտանիքը, Գալիատի պէյի խնայողութիւններէն գոյացած էր։

ՕԹԵԼ ՏԱՆՆԵՐԹԼԻՆ.—Այս պատմական օթեւանն պատերը միայն կը մնան իրենց ամրակուռ շինուածքով։ Ներսը ամբողջ մնիր և աւերակ դարձած է։ Հրդեհին մանրամասնութիւնները պատմեցինք երէկ։ Ասիակ հրդեհին գիշերը պանդոկին մէջ գտնուող ուղեւորներուն անունները։ Պառն և Պառոնուհի Կիէզլ (աւստրիացի), Պ. Բինոբա (գերմանացի), Պ. Պ. Տավէյ, Մէյսրն, Ֆիլբերդ, տիկին Պէրնէթ (անգլիացի), Պ. Կարապետ Մուրատ (ամերիկացի հայ), Պ. և տիկին Բինէամ (ամերիկացի), տիկին Թէլզան (ֆրանսուհի)։

Պ. Տավի, անգլիացի դրագէտը, կորսնցուցած է իր գոյքերը, իր մատենադարանը և ձեռագիր մը, որուն վրայ երկու տարի աշխատած էր և որուն մեծ կարեւորութիւն կուտար։ Միւս ուղեւորներն ալ իրենց գոյքերուն մեծ մասը կորսնցուցած են։

Տիկին Թէլզան, Պարսից Շահին անձնական բժիշկին կինը, կորսնցուցած է իր զոհարեղէններն ու բոլոր հագուստները։

Հրկիզեալ օթեւը Պ. Հիւպշի սեփականութիւնն էր։

ԲՈՆՎԷՐՍԻՈՆ.—Մէնէրէս կ'իմանայ թէ Ռօչէլտ դրամատունը առաջարկութիւն մը ներկայացուցեր է կայս. կառավարութեան՝ Եգիպտոսի հարկովը երաշխաւորեալ փոխառութիւնը փոխխելու համար։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպանատան մէջ կիրակի օրը տեղի ունեցաւ «Փոխադարձ օգնութեան և բարեգործութեան ֆրանսական ընկերութեան» ընդհանուր ժողովը։ Վարչական խորհուրդին անդամները՝ Պ. Պ. Վիթալ, Բիւնէ, տ'Օլիս, տէ Բալեէռ, Պովվ, Մօռօ, Ռիկօտիա, Վուազէն պէյ և Լա Ֆիւռդ վերընտրուեցան։ 1893 տարւոյ տեղեկագիրը կարդացուելով, տեսնուեցաւ որ այդ տարուան մէջ 11,400 ֆր.ի նպաստ բաշխուեր է ֆրանսական գաղթականութեան կարօտեալներուն։

—Ֆրանսական դեսպան Պ. Քանպոն շաբաթ գիշեր հացկերոյթի մը տուաւ ուրուն ներկայ էին ռումանական դեսպանն ու դեսպանուհին, Միզիրիա պէյ ու տիկինը, Վիթալիս փաշա ու տիկինը, Պ. և տիկին Վալտէք-Ռուսօ և ուրիշ հրաւիրեալներ։

ԹՐԱՄՈՒԷՅԻ ընկերութիւնն, ինչպէս ծանուցուեցաւ, որոշած է Էմին Էօնիէն մինչև Էյուպ գիծ մը շինել։ Արդ, նոնորագոյն տեղեկութեանց հաւաձայն, ուրիշ գիծ մ'ալ պիտի շինէ մինչև Էտիրնէ Գարու և Պէշիքթաշի գիծն ալ Օրթաքէօյէն մինչև Պէպէք պիտի երկարէ։

ՄԱՀՀԱՑՈՒՑԱԿ.—Մարտ 19էն 25, մէկ շաբաթուան միջոցին մայրաքաղաքիս ու արուարձանաց մէջ 320 մահեր պատահած են, որոց 165ն այր և 155ը՝ կին։

ԱՑՏՐԷՆի կուսակալութիւնը որոշած է շրջակայ գաւառաց ժողովուրդէն երկրագործութեան մասնագէտ անձերէ յանձնաժողով մը կազմել, որ խորհրդակցութիւններ կատարելով՝ հաստատելի տիպար-ագարակին այնպիսի տեղ մը որոշէ, ուրկից նահանգին բոլոր ժողովուրդն օգտուի։ Նոյնպէս երկրագործութիւնն աւելի կանոնաւոր և զարգացեալ վիճակի մը մէջ դնելու համար հարկ եղած խորհրդակցութիւնները կատարէ։

ԹՈՒԶԼԱԷՆ կը գրեն թէ մարտ 17էն 23, տեղւոյն նաւահանգիստը ժամանած են 12 շոգենաւեր և 85 առագաստանաւեր՝ 1487 ուղեւորներով և 498 նաւաստիներով։ Ցամաքի ճամբով ալ 1796 ուղեւորներ։ Ասոնց ամենուն ալ առողջական վիճակը գոհացուցիչ ըլլալով, ազատ անցագիր տրուած է իրենց։

ՇԻՐԲԷԹԻ ԽԱՑՐԻՑԷԻ վարչութիւնը հետեւեալ կերպով պատրաստած է Մարմարա երթեւեկող իւր շոգենաւերու ժամանակացոյցը։

Պանպրմա.— Երկուշաբթի ու չորեքշաբթի առաւօտները ժամ 1ին և հինգշաբթի իրիկունները ժամ 11ին Սիրքէճիէն շոգենաւ մը պիտի մեկնի ի Պանտրմա։ Երկուշաբթի, չորեքշաբթի և ուրբաթ իրիկունները ժամ 11ին շոգենաւ մը պիտի մեկնի Պանտրմայէն Պոլսոյ նաւահանգիստը գալու համար։

Նիկոմիդիա.— Երկուշաբթի, չորեքշաբթի և ուրբաթ օրերը առաւօտեան ժամ 3ին Սիրքէճիէն ի Նիկոմիդիա։ Երեքշաբթի, հինգշաբթի ու շաբաթ առաւօտները ժամ 3ին Նիկոմիդիայէն ի Սիրքէճի։

Ռոթօսթօ.— Երկուշաբթի, չորեքշաբթի և ուրբաթ առաւօտները ժամ 2ին Սիրքէճիէն ի Ռոթօսթօ։ Երեքշաբթի, հինգշաբթի և շաբաթ առաւօտները ժամ 2ին Ռոթօսթօէն Սիրքէճի։

Ո-ղէ-ուրաց Գիւղերը.— Պանտրմայի համար Մէճիտիյէ 19 ղրշ.ի հաշիվ. Ա. կարգ 30 ղրշ. Բ. կարգ 20 ղրշ. Գ. կարգ 10 ղրուշ։

Նիկոմիդիոյ համար՝ Ա. կարգ 20, Բ. 15, Գ. 10։ Սիրքէճիէն առաջին նաւամատոյցն և նաւամատոյցէ նաւամատոյց՝ Ա. 15, Բ. 10, Գ. 5։

Ռոթոսթօի համար՝ Ա. 30, Բ. 20, Գ. 15։ Սիրքէճիէն առաջին նաւամատոյցն և նաւամատոյցէ ի նաւամատոյց՝ Ա. 20, Բ. 15, Գ. 10։

Ապրանաց և անասնոց գիները.— Մէճիտիյէն 19 ղրշ.ի հաշիվ. Դիրիի, ալքոլի, իւղի և այլոց իւրաքանչիւր հարիւր քիլօին համար 3 ղրշ։ Մանիֆաթուրի իւրաքանչիւր հարիւր քիլօին համար 3 ղրշ։ Պարապ տակառներու իւրաքանչիւր հարիւր քիլօին համար 6 ղրշ։ Մեծ անտուկ 5 ղրշ. փոքր անտուկ 3 ղրուշ.— Մեծ պարկ 8, փոքր պարկ 5.— Պարկի մէջ դրուած խաղուտ, շաքար, չագանակ, ալիւր 2.— Հաւու մեծ վանդակ՝ 6, փոքր՝ 4.—Հաւկիթի խոշոր կողով 6, փոքր՝ 3.—Երկաթեայ ձող՝ հարիւր հատը 3.—Ոչխար մէկ հատը՝ 3.—Դառնուկ՝ մէկ հատը 1½.— կով՝ 30.—Զի՝ 20.—Եշ՝ 10.—Փոքր գամի տակառ՝ 1.— Պարկ պարապ, հակ 8.— Լէմոնի և նարինջի անտուկ 1½.—Սարմաշէթի երկու անտուկ՝ 1½.— Մետաքսի հակ՝ 7½.—Թիֆթիկի և բուրդի՝ 6։

Պարզ զնուորէն մինչև տասնապետի ասպիճան ունեցողներէ և կառավարական ծառայութեանց համար ղրկուած ոստիկաններէ ու ոստիկան-զինուորներէ որոշեալ գնոյն կէսը պիտի առնուի։

Իւրաքանչիւր երթեւեկութեան համար հինգէն աւելի չըլլալու պայմանաւ ձրիարար կ'ընդունուին Մէտրէսէի աշակերտներ և անկարող անձեր, որոց անկարողութիւնը հաստատուած ըլլայ տեղական կառավարութեան մէկ պաշտօնագրովը։

Վեց տարեկանէն մինչև տասներկու տարեկան տղոց համար կէս գին կ'առնուի և անկից վեր եղողներուն համար ամբողջ։ Վեց տարեկանէն վար եղող տղաներ գերծ են ուղեւորութեան գին վճարելէ։

ՀԱԼԷՊի երկրաշաւիղ կարգուած է Ֆէրիտ պէյ, որդի Վճռաբեկ առենի ազերսագրոց ճիւղին նախագահ Շեֆիգ պէյի։ Ֆէրիտ պէյ այս տարի շրջանաւարտ եղած է երկրաշաւիղական վարժարանէն եւ այդ պաշտօնին համար հազար ղրուշ ամսաթոշակ պիտի ստանայ։

ԲԵՐԱԻ ոստիկանութեան կեդրոնական գօմիսէր կարգուած է Ապտուլլահ էֆէնտի։

ՀԱՃԻ ՆՈՒՐԻ ՓԱՇԱ, անդամ Առողջապահական Ժողովոյ, որ Փարիզի առողջապահական համաժողովին մասնակցած էր, մայրաքաղաքս դարձած է։

ՄԻՋԵՐԿՐԱԿԱՆի ֆրանսական նաւատորմն ի մտոյ Պէրութ պիտի երթայ. նոյնպէս անգլիական նաւատորմը։

ՌՈՒՍԻՈՅ Մերակոյտի անդամներէն Պ. Ֆիլիբօֆ, որ մայրաքաղաքս եկած էր, անցեալ օր Իզմիր ուղեւորեցաւ։ Պ. Ֆիլիբօֆ հոն ընդունուեր է ռուսական հիւպատոսին կողմէ եւ յետոյ այցելութիւն տուեր է կուսակալին, Ցուտաց միտրապոլիտին եւ ռուսական հիւպատոսարանը։

ՅՈՅՆ ԲԱՐԵԲԱՐՔ.— Փարիզ բնակող Խրիսթաքի էֆէնտի Զօղրաֆօս օսմանեան լիսուն ոսկի նուիրեր է ի Յէներ կառուցուելիք յունական վարժարանին համար։

ԳԱՂԹԱԿԱՆՔ.— Երէկ Վառնէէն մայրաքաղաքս եկան Բուժէլլցի 60ի չափ խլամ գաղթականներ։

ԱՏԱՆԱՅի կուսակալը, որ Մէրսին կը գտնուէր եւ յետոյ Ատանա դարձած էր, Պայրամի երկրորդ օրը նորէն Մէրսին գացեր է։

ԳՕԶԱՆի (Ատանա) նախորդ կառավարիչ Նազիֆ պէյ երէկ մայրաքաղաքս էկաւ։

ԱԻԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ.—Մարաշէն կը գրեն թէ, կ'ըսէ Սապահ, խմացուելով որ մէկ քանի ամիս առաջ Էլգէսթանի շրջակայքը աւազակներ յարձակեր են Սեբաստիոյ կարաւանին վրայ, թէ չորս հակ պաճա ու երկու անասուն յափշտակեր են եւ թէ կարաւանապետն ալ վիրաւորեր են, Մարաշի կառավարչին կողմէ տրուած հրամանի մը վրայ խուզարկութիւնք կատարուած են, որով նոյն աւազակներէն Զաքիրօղլը Հիւսէյին եւ ընկերները ձերբակալուելով ձեռնհաս դատարանին յանձնուեր են։ Կողոպտուած ապրանքներն ալ ետ առնուելով իրենց տէրերուն վերադարձուեր են։

ԿՐԵՏԷի մէկ գիւղին մէջ Բաբա Նիքօլանուն յոյն քահանայ մը անձնասպան եղեր է հրացանի հարուածով մը։

ԱՏԱԼԻԱՑԻՆ կը գրեն թէ տեղացիներէ ընկերութիւն մը կազմուեր է շաքարի գործարան մը հաստատելու համար։ Ընկերութեան իւրաքանչիւր բաժինը հինգ ոսկի է եւ մէկ քանի օրուան մէջ գրամագլուխը 2500 ոսկւոյ հասած է։ Բուն իսկ դրամագլուխը 5000 ոսկի պիտի ըլլայ հազար բաժնի հաշուով։ Դրամագլուխը 3000 ոսկւոյ հասնելուն պէս գործի ձեռնարկելուով մէկ կողմէն շաքարի եղէգին մշակութիւնը բազմացնելու պիտի աշխատուի եւ միւս կողմէն ալ գործարանին կառուցման պիտի ձեռնարկուի։

ՀԱՆՐԱՑԻՆ Պարտուց Վարչութեան տնօրէն Պ. Նոպլէ, որ ժամանակ մը ի վեր Սոֆիա կը գտնուէր, իր կնոջը հետ մայրաքաղաքս դարձաւ։

ԱՔԵԱ—ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ երկաթուղւոյ ընկերութեան վարչութիւնը ջնջեր է այն պայմանագիրը զոր կնքած էր չինութեանց յանձնառու Պ. Պիլինկի հետ, և այդ գործն յանձներ է Պ. Պոլիէի։

ՀՆՈՒԹԻՒՆՔ.—Իզմիրէն կը գրեն թէ Ուրլաի և Զէյմէի միջեւ Գալապաք անուն տեղը երեւան հանուած գերեզմանին մէջէն գտնուեր են մարդու ոսկորի նման մէկ քանի ոսկորներ։ Կը կարծուի թէ այդ գերեզման երկու հազար հինգ հարիւր տարուան հնութիւն մ'է։

Թիւնէլի տնօրէն և մայրաքաղաքիս ամերիկեան փոխ-հիւպատոս Պ. Ուիլիէմ Ալլէրդ, որ իւր անձնական տկարութեան պատճառաւ Աղեքսանդրիա գացած էր, մայրաքաղաքս դարձաւ։

ՀՈՒՆԶՔԵՐԸ.— Անատոլուի կողմը ժամանակին անձրեւներ տեղացած ըլլալով հունձքերը գոհացուցիչ վիճակի մէջէն են, այսու հանդերձ քիչ մը անձրեւի եւս պէտք կայ։ Սյտրնի նահանգին մէջ օդերն եթէ շարունակեն աղէկ երթալ, բակլի բերքը խիստ առատ պիտի ըլլայ։

ԵԱՖԱՅԻ ռուսական դեր-հիւպատոսը մեռեր է։

ՈՃԻՐ ՄԸ.—Անատոլուի երկաթուղւոյն Թ. 24 կառախումբը Հայտար-Փաշայէն Իսկի-Շէհիր գացած ատենը երբ Պէշիւք-Տերպէնտի կայարանին մօտ կը հասնի, մեքենավարը Պ. Խաչիկ կը նշմարէ որ գծին վրայ մարդ մը պառկած է, անկենդան։ Ժամանակին կը կեցուցէ մեքենան և կը նշմարեն որ պառկած մարդուն գլուխը կացինով մը կտրուած էր ու դիակը գետնամէջ զրուած էր գծին վրայ՝ կարծեցնելու համար որ մարդը կառախումբին տակ ջախջախուած է։ Ոճրագործները դեռ չեն գտնուած։ Ոստիկանութիւնը հաստատեր է թէ սպանուողը Զէրբէղ մըն էր։

ԱՐԿԱԾ.— Առջի օրը Սամաթիոյ կողմը յոյն տղայ մը բերդերուն վրայ ելած կը խաղար, երբ ոտքը սահելով վար ինկաւ։ Տղան ծանրապէս վիրաւորուելով քիթէն բերնէն բաւական արիւն հոսեցան։

Ա. Զ. Դ.

Արդէն բնաւ տարակոյս չիկայ թէ մաքուր, հին եւ գիտականապէս պատրաստուած ճշմարիտ քունեաքի գործածումը առողջապահական միջոցներէն մէկն է ընդդէմ այն համաճարակին որ կը տիրէ մայրաքաղաքիս ինչպէս նաեւ ամբողջ Եւրոպայի մէջ։

Հոս հարկ չիկայ ի մէջ բերելու Եւրոպացի երեւելի գիտուններու կարծիքներն այս մասին։ Այդ նեղութենէն կ'ազատէ ձեզ գործածումն այս ըմպելիքին զոր այս երեւելի գիտունք ներմուծած են հնտիտային հիւանդանոցներու մէջ եւ իրենց լաբորատորիա տարածուած է հասարակութեան մէջ։

Քաղաքակիրթ աշխարհի կեդրոնին մէջ կատարուած կրկին փորձերը իրօք ապացուցած են թէ քունեաքը անանկ կազդուրիչ տարրեր կը պարունակէ որ կարմիր կը պահպանէ անիծեալ ախտին կանխատրամադրութենէն եւ անվնաս կ'ընէ առաջին յարձակումները՝ քիչ չատ մեղմելով անոր ծանրութիւնը։

Բայց որպէս զի այս հրաշալի ըմպելիքը առաջ բերէ իր բարերար արդիւնքը պէտք է որ քունեաքին տեսակն ու տարիքը ճանչուին։

Ծանօթ է հասարակութեան թէ միակ քունեաքը որ կ'ընծայէ այսօրինակ երաշխիքներ ԹՐԻԲՕՍ քունեաքն է, իր նախնական նիւթին գերիվերայութեանը, իր գիտական անքարդատելի պատրաստութեանը, ինչպէս նաեւ իր առնուազն վեց տարուան հին արտադրութեանը պատճառով։

Իր մեծ սպառումն յեւրոպա, մանաւանդ ի Ֆրանսա որ ստացած է ոսկի հաղորդումներ տիեզերական ցուցահանդէսներուն մէջ, լաւագոյն ապացոյցն է։

50,000 ֆրանքի պարգեւ մը կը տրուի այն անձին որ ապացուցանէ թէ ուրիշ քունեաքներ ունեցած են նոյն պատուոյ նշանները Եւրոպայի մէջ։

Ամէն տեղ առանց նախապատուութեան ուզեցէք ԹՐԻԲՕՍ քունեաքը, եթէ կուզէք ձեր առողջութիւնը պահպանել ընդդէմ ձեզ սպառնացող վտանգին։

Մեծ ուշադրութիւն կը յանձնարարուի կեղծերու դէմ։

Թուրքիոյ գլխաւոր զործակալները ՏՈՒՔԱՍ եղբարք, Ղալաթիա, Այիքսիտի խան, թիւ 17։

ՍՏՈՒԳԱԲԱՆԱԿԱՆ ԲԱՌԱՐԱՆ ՀԱՅ ԼԵԶՈՒԻ

Աշխատասիրուած

Տ. ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ա. ՔԱՀԱՆԱՅԻ ՀԻՒՆՔԵԱՐՊԷՅԵՆՏԵԱՆ

Ծերունազարդ եւ բազմամիւռ Տ. Հիւնքեարպէյէնտեան հօր սոյն պատուական երկասիրութիւնը, պսակեալ «Մեծահոգ Մեսրոպեան» մրցանակով, լոյս տեսած է մարուը տպագրութեամբ եւ 400 մեծադիր էջերէ բաղկացեալ։

ՍՏՈՒԳԱԲԱՆԱԿԱՆ ԲԱՌԱՐԱՆը, արդիւնք լեզուաբանական (Linguistique) խորին հմտութեան ու երեսնամեայ համբերատար վաստակոց՝ կուգայ հայ զրականութեան մէջ մեծ ու կարեւոր պակաս մը լնուլ, լուսաբանելով հայ լեզուէ բազմաթիւ բառեր՝ ըստ ծագման եւ կազմութեան քոյր լեզուաց՝ Պարսկին եւ Յունին՝ որով ո՛չ միայն կարելւոր ծառայութիւն մը կը մատուցանէ մեր չքնաղ լեզուի ուսումնասիրութեան, այլ եւ առիթ կ'ընծայէ հայ լեզուագէտներու հետազօտութեանց։

Կը վաճառի ի գին կէս Օսմ. ոսկւոյ

Կեդրոնատեղին է, կ. Պոլիս, «Կեդրոնական զրատուն» Զարմարգոլար թիւ 59, եւ ի Բեռա, թիւնէլի դիմաց «Վաքիֆատէա» զրատունը։

Ջ6 11—20

ՏՈՔԹԷՕՌ Ե. ՄԱՍԻՍ

ԲԵՌԱ, ՇԻՇԼԻ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 21

(Ծանօթ դեղարարանի մօտ)

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր կէս օրէն վերջը ժամ 7էն 10։ Չորեքշաբթի օրերը ձրի։ Ներքին ամէն հիւանդութիւններէ զատ մասնաւորապէս կը դարմանէ ստամոքսի, աղիքներու և ծննդամիզական գործարանաց հիւանդութիւններն։ 928 22—26

ՀԵՌԱԳԻՐ

ԱՑՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՎԵՆԵՏԻԿ, 9 Ապրիլ.— Կայսրն և թագաւորն անգամ մ'եւս այցելեցին Վենետիկի Դուբերուն համալսարանը պալատն և քանի մը եկեղեցիներ։ Կայսրն զբաղեցուցայտնեց և շնորհակալութիւն իւր դուած ժողովրդային ընդունելութեան համար։ Համակրական նոր ցոյցեր։ Հանդիսական տեղանին վրայ թէեւ մեծ ոգեւորութիւն կար, բայց բաժակաճառ չարտասանուեցաւ։ Ումպերտօ թագաւոր երկուշաբթի երեկոյ (երէկ) Ֆլորենցա կ'երթայ։ Յետոյ Վիքտորիա թագուհւոյն։ Մարկարիտա թագուհին ալ հոն կ'երթայ երեքշաբթի։

ՊԵՐԼԻՆ.— Ռայխսթակն ընդունեց Սակարանի տուրքն ըստ առաջարկութեան նախարարին։ Սակարանաց կարգադրութեան համար կառավարական օրինագիծ մը պիտի մատուցուի Ռայխսթակի առաջիկայ նստաշրջանին։

ՀՌՈՄ.—Պ. Քրիսպի խորհրդարանական յանձնաժողովոյն մէջ այս կարծիքն յայտնեց թէ Իտալիա իւր բանակին համար այնքան զոհողութիւններ ըրած է որ չի կրնար ծախուց տարապայման զեղչումներով վտանգել բանակին գոյութիւնն իսկ։

ՓԱՐԻԶ.—Ցունաստանի թագաւորը Վիի պիտի գայ ինքզինք դարմանելու։

Վանկայման

ՂՈՒԱԹԻՒ, 29 Մարտ

ՊԵՏԱԿԱՆ ՓՈՍԱՆԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ	110 ¾
3 » Փարիզի »	22 75

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՓՈՍՈՒՄՆԵՐ

Երէկ երեկոյ գոց. (Միաց. Դ. Ա.բրի)	25 37
Բերայի մէջ » »	— —
Ամսուան բացուելուն » »	25 39
Դէս օրին	25 36
Թանզիմիաթ Օսմանեան. Երեկ երեկոյ	— —
» » Ժամ ՅԿն	— —

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐՏԱԹՈՂՈՒԹԻՒՆ

Փոխան Գիւն Մէջի	58 50
» » »	37 25
» » »	27 30

ԲԱՆԿԱՅԻՆ ՓՈՍՈՒՄՆԵՐ

Սասիկ Ժէնէրալ Ամս. Լր.	— —
Քրէտիտ Ժէնէրալ » »	7 20
Պանք տը Քոնոմ » »	3 05
Օսմ. Շանմէ է վարէօր » »	4 10
Ռէմի Օսմ. Ոսկի	19 05
Թրամուէյ » »	575
Օսմ. Ապաճովագր. Ընկ » »	310
Բուսկիլիի երկաթուղի » Ֆր.	107 50
Բամնեթոլուճ Լարիսիս	39

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՎ

Օսմանեան ոսկի դրշ.	100
20 ֆրանկնոց »	87 30
Անգլիական ոսկի »	110 15
Մարք (Գերմանական ոսկի) »	107 40
Բմբէրիալ »	90
Քրիմիոյ »	51 15
Իուպպ Պոնեպրամ »	8 52
Մէճ. արծաթ (տարբ.) »	108 04
Մանր արծաթ »	103
Մէճիտիա »	96
Թասֆիրէ »	5
Տոկոս Ղալաթիոյ Սարրաֆներ »	— —

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊԱՐՈՒԱ

ՓԱՐԻԶ, 9 Ապրիլ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	99 30
» » Նոր 3 ½ %	106 85
Օսմանեան բոնսոլիտէ Մէջի Դ.	23 57
Օսմ. մարս. արծաթագործ	503 75
Բրիսրիսէ Թիւրք (1890)	467 50
Օսմանեան Երկաթուղի	108
» Բէյրի բանկնոթաթ	432 81
Պանք Օթոմանն	626 56
Քրէտի Լիոնէ	741 25
Իտալական Ռանթ 5 %	76 55
Եգիպտական միացեալ	521 87
Զէր Լոնտրայի վրայ	25 180
Ամանիկ Օսմանեան բոնսոլիտէ)	435

ԼՈՆՏՈՆ, 9 Ապրիլ

Անգլ. բոնսոլիտ	100
Օսմ. » Մէջի Դ.	23 87
» » » Ա.	58 75
» » » Բ.	37
» » » Գ.	24 50
Օսմ. փոխառութիւն 1871	103 75
Փոխառութիւն 1877 (Տէֆթանս Լոն)	104 25
Պանք Օթոման	15
Այտընի երկաթուղի	12 50
Գասպայի երկաթուղի	15 87
Եգիպտական միացեալ (ինիֆիտիէ)	103 34
» առանձ. (բրիմիէ մէճիէ) 1890	— —
Տօնանիայ (փոխառ. Ռոչիլտ)	105 25
Հելլենական 5 %	32
Փոխանակութիւն Փարիզի վրայ	25 356

ՎԻԵՆՆԱ, 9 Ապրիլ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	125 10
» Փարիզի »	49 50
Օսմանեան Ռէմի բաժնեթուղթ	214 70
» Երկաթուղի	52 40

ԳԵՐԼԻՆ, 9 Ապրիլ

Օսմանեան Երկաթուղի	104
Օսմ. Ռէմի	— —
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 340
» Փարիզի »	80 85

ԲԱՐԻԶ ԲԹԹԻ ՊՈՒՐՍ

ԲԱՐԻԶ, 9 Ապրիլ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	99 31
Եգիպտական միացեալ	— —
Օսմ. բոնսոլիտ, Մէջի Դ.	23 57
Օսմ. Երկաթուղի	108 37
Օսմ. Ռէմի	434 68
Օսմ. մարս. արծաթուղթ	— —
Բրիսրիսէ Թիւրք	— —
Պանք Օթոման	626 87

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆԸ

Երկրագործական Դրամատունը կ. Պոլսոյ

հանրային կրթութեան տուրքէն յատկացուած բաժինը, —1308 տարւոյն մէջ միայն պիտի գանձուի։ 13,600,000 ղրշ. բարձրագոյն հրամանաւ Պահեստի յատկացուած է։ Գալով մնացեալ 105 միլիոնին, որ երկրագործական մնացուկներու տրամադրելի գումարը կը ներկայացնէ, ասոր 90,000,000 ղրշ.էն աւելին յատկացուած է փոխատուութիւններու և մնացեալը, 10,500,000 ղրշ. կը ներկայացնէ 423 մանանճիւղերու և գործակալութիւններու պատրաստի գումարը, որով իւրաքանչիւրին 25,000 ղրշ. կը մնայ։

Երկրագործութեան զարգացման նպաստելու նպատակաւ հետեւեալ գումարները ծախսուած են։

Հալքալրի երկրագործական դպրոցին	ղրուշ 246,093.13
Սէլանիկի երկրագործական դպրոցին	260,588.32
Պրուսայի երկրագործական դպրոցին	291,118.39
Տիպար արտ էնկիւրիի	61,184.—
» » Ատանայի	32,560.—
» » Կարինի	9,376.27
» » Հալէպի	71,354.25
» » Սեբաստիայ	27,132.15
» » Դամասկոսի	40,951.10
» » Բոնեայի	58,092.30
Եւրոպա զրկուած 14 աշակերտի երկրագործութիւնսորվեցնելու համար	130,919.14
Եւրոպայէ ու Ամերիկայէ գնուած հունտ, երկրագործներուն բաժնուելու համար	72,794.—
Հազար հատ ջերմաչափ գնուած, ջերմաբերութեան աշակերտներուն բաշխուելու համար	2,250.—
Թիւրիք Զէքիէֆի դաշտերուն և թաղապետական Գ. և Դ. շրջանակներուն մէջ մարախի ջնջման համար վճարուած	3,325.—
Գումար	1,307,741.05

Վերոյիշեալ 3325 ղրշ.ի գումարէն զատ, Դրամատան Տնօրէնութիւնը արտօնած է իր մասնաճիւղերը որ 251,700 ղրշ.ի յաւելուածական վարկ մը բանան մարախներու ջնջման համար։

1308 տարւոյ միջոցին ընտրուած քննիչներ այցելած ըլլալով մասնաճիւղերու և գործակալութիւններու մեծագոյն մասը, հաստատուած են որ կատարեալ կանոնաւորութիւն կը տիրէ փոխատուութեան և այլ գործառնութեանց մէջ։ Մինակ, քանի մը պաշտօնեայներ վատահութեան զեղծում գործած ըլլալով, ճանաչուած են և անոնց անունն ու արարքը հաղորդուած է բոլոր գործակալութիւններուն ու մասնաճիւղերուն։

Որպէս զի մասնաճիւղերու և գործակալութեանց վարչութիւնը չկարենան օգտուիլ փոխառուներու տգիտութենէն՝ ի մասին օրինական տրամադրութեանց, կարելի եղածին չափ ընդարձակ կերպով հրատարակութեան կը տրուին Պանքային կանոնագրին մէջ եղած փոփոխումները և ժողովրդեան դիւրահասկնալի լեզուով մը ծանուցումներ կը փակցուին դռնառներուն մէջ։ Նմանապէս ուրիշ կարգ մը դիւրութիւններ ընծայուած են փոխառու երկրագործներուն։

Ուշադրութեան արժանի պարագայ մըն է որ ժողովուրդը առօրեայ սովորութիւն ըրած է աւանդ դրամ յանձնել Պանքային որ 100ին 4 տոկոս կուտայ։ 1307 տարւոյն մէջ, այս աւանդներու գումարը կը հասնէր 362,272 ղրուշի։ Պանքան այս տոկոսներու հաշուոյն իր մասնաճիւղերու և գործակալութիւններու միջոցաւ վճարած է 44,295 ղրուշ։

Այն անչարժ կալուածներուն մէջ, որոց աճուրդով վաճառման արտօնութիւն ստացած է Պանքան, ապահովելու համար իր պահանջներու գանձումը,—որոց գումարը կը հասնի 307,805 ղրուշի,—292,031 ղրուշի արժողութեամբ դիւղային կալուածներ իր վրայ դարձած են, գնորդ չգտնուելուն պատճառաւ։

1307 տարւոյ միջոցին, Երկրագործական Պանքան ստացած է 2,077,405 ղրուշի արժողութեամբ հողային արտադրութիւններ, տուրքերու փոխարէն։ Ասոնցմէ 994,310 ղրուշի արտադրութիւնք ծախսուած են, իսկ մնացեալը մթերանոցներու մէջ կը մնայ։

Ասոնցմէ զատ, 2,615,462 ղրշ.ի վճարումներ ըրած է Իբրեւ դատական ծախք, փաստաբանաց պատուոյին և այլն։ Այդ գումարին 741,364 ղրշ.ը Պանքան իր մնացուածներէն հատուցած է, իսկ մնացեալը փոխառուներու պարտքի կողմը անցուած է, որոնք այդ հաշուէն 87,819 ղրշ. պարտական էին 1306 տարւոյն վերջը։

Վերոյիշեալ հաշիւներն ու տեղեկութիւնները վաւերացած են Երկրագործական Դրամատան վարչութեան կողմէ, որուն անդամներն են՝ Պետական Խորհրդոյ անդամ Նուբար էֆէնտի, Առեւտրական Սենեկի անդամ Եէնիտունեա Տիմիդրաքի և ժ. Քաղանովա էֆէնտիները, Հաշուակալութեան Ատենի անդամ Սիւլէյման Նուրի էֆէնտի, Երկրագործական Տնօրէն Էրամ էֆէնտի, և Բիւշրիյէ վարժարանաց Տնօրէն Մուսթաֆա Ազիմ էֆէնտի։

ՎԷՌՏԻ

Մեծանուն եղջանոնը Բարիզ հասած է, անծամբ վարելու համար ՖԱՅՊԹԱՆին փորձերը, որ պիտի ներկայացուի Օպէռա-Գոմիքի Ֆատրոնին մէջ։ Մաէստրոյին ժամանման առջի օրը, Բարիզեան օրագիրներ մը սա յօդուածը կը գրէ անոր վրայ.

1892 Փետրուար 11ին, Մլլոնի քնարերգական Թատրոնը առաջին անգամներ-կայացուց Ֆալլիէֆը, վերջին գործ նուագայարդար Վէռտիի. եւ Ֆրանսացի քընադատները, եւ նոյն իսկ վակներեանները,—որք ներկայ գտնուեցան այդ ներկայացման,—միաբերան գովեցին նուագահանը։ Մէկ քանի օրէն, Ֆալլիէֆը պիտի ներկայացուի Օպէռա-Բոմիքի մէջ, ի Փարիզ. Գլխաւոր դերակատարը պիտի ըլլայ Մոռէլ պառիթոնը որ Վէռտիի գործն ստեղծեց Իտալիոյ մէջ։ Գրուածքին հեղինակը Պ. Պոյիթօ հսկած է առաջին փորձերուն վրայ որք հրաշալի կերպով կատարուած են։

Վաղը, Վէռտի Փարիզ պիտի հասնի և պիտի իջեւանի Կռանտ-Օթէլ, ուր կը գրտնուի արդէն իր աշխատակիցը։ Վարպետը չէր ուզեր գալ։ Հակառակ իր կորովի մարմնոյն, կը վախնար ուղեւորական յոգնութիւններէն։ Զինքն համոզելու համար՝ հարկ եղաւ ըսել իրեն թէ իր ներկայութիւնն անհրաժեշտ էր։ «Եթէ բանի մը օգտակար պիտի ըլլամ, կուգամ», պատասխանեց։ Արդէն Վէռտի կը պաշտէ Փարիզը զոր տասնըչորս տարիէ ի վեր չէ տեսած, —երբ Այիսան ներկայացուեցաւ Օբերաի մէջ, միշտ աջակցութեամբ Մորէլի որ անկից ի վեր սիրեցեալ դերակատարն եղած է վարպետին։

Մորէլ, զոր երէկ իր տունը տեսայ, մտերմօրէն կ'ապրի վարպետին հետ։ Պուչէթի և Տօրիա պալատան ընտանիներէն մէկն է։ Ֆալլիէֆի հեղինակը ամառը Պուչէթի մէջ կ'անցուցնէ։ Ընդարձակ կալուածներ ունի հոն, ուր կ'ապրի իբր ճշմարիտ «ազնուական ագարակատէր», մշակութեամբ, որսորդութեամբ, անասնաբուծութեամբ զբաղելով։ Հակառակ իր ութսուն երկու տարիներուն, միշտ արշալոյսին նստ կ'ելլայ, և առտուան ժամը 6ին (Ը. Ե.), ստամբաչ գաւաթ մը խակվլեով լեցուցած, աշխատութեան կը սկսի։ Ժամը տասնին կը նախընթաց, յետոյ կ'երթայ պտտելու դաշտին մէջ. իրիկուան եօթնին կ'ընթրէ։ Շատ աշխոյժ, շատ պայծառ, շատ գործնական, շատ մեթոդասէր ոգիի տէր, ինչպէս կ'ըսէ Մորէլ, Վէռտի ինքն իակ կը վարէ իր կալուածները, բնաւ ո և է նախաձեռնութիւն չձգելով իր վերատեսուչներուն։ Մնաց որ իր «ագարակապանի» զբաղումները իր բոլոր ժամանակը չեն գրաւեր, և պարապ ժամերը կը յատկացնէ նաև աշխատելու, յետոյ կարգալու։ Խիստ շատ կը կարդայ. ընթերցումը կը պաշտէ։ Կ'ընդունի օտար հեղինակներու բոլոր գործերը և Փարիզ հրատարակուող լրագիրներուն մեծագոյն մասը։ Աքանչելապէս գիտակ է ֆրանսական գրականութեան, և կը սիրէ զայն։

Տեղեակ է արուեստագիտական ամէն բարեշրջումներու, — և կը սքանչանայ··· Վակների վրայ, զոր գերմարդկային միտք մը կը նկատէ։ Պէ՞տք է աւելցունել թէ առողջութիւնը կատարեալ է։ Այս մարդը որ, մինչեւ յիսուն տարեկան հասակը, հիւանդոտ խառնուածք մը ունէր, այսօր արտակարգ կորով ունի։ «Երբէք, կ'ըսէր ինձ Պ. Մորէլ, իր մտաւորական կարողութիւններուն այսքան տէր չէ եղած։» Քիչ մը ծանօթ մանրամասնութիւն մը։ Վեռտի իր ծախքովը վաթսուն անկողինով հիւանդանոց մը շինել տուած է իր կալուածին քովը. կը հոգայ հիւանդներուն պէտքերը, և արդէն երեք միլիոնէն աւելի ծախսած է այդ բարեգործական հաստատութեան համար։

* * *

Վեռտի հրաշալի դիւրութեամբ, ծայրայեղ արագութեամբ կ'աշխատի։ «Իր երաժշտութիւնը կը գրէ ինչպէս դուք կը գրէք նամակ մը, կ'ըսէր ինծի Մորէլ։ Բընաւ քերթուել չի կայ իր նուագներուն վրայ։ Բիլլոլէթիոն երկար, գժուարին, կնճռոտ գործ մըն է։ Դէմ՞ը որչափ ժամանակէն գրեց զայն··· երեք շաբաթէն,—օր մը աւելի չէ։» Եւ իմ սխրժելի խօսակիցս ապա խնացուց ինծի թէ վարպետը մէկ տարիէն յարդարեց Ֆալլիէֆը, որուն նուագատեղը վեց հարիւր էջ է, առանց չտապելու, խնամելով սաստիկ ինքնէնցան, իր սովորական զբաղումներովը պարապելով, երաժշտական հատուածիկներ շինելով որք հաւանօրէն անտիպ պիտի մնան մինչեւ մահը։ «Արդէն, կ'ըսէր ինձ Պ. Մորէլ, Ֆալլիէֆ ըստ իս արտակարգ գործ մըն է, — և պիտի ապրիք երբ լսէք այդ մատաղ, աշխոյժ, թեթեւ, թռչտուն երաժշտութիւնը որուն մէջ կը վխտան ինքնատիպ գաղափարներ։ «Երբուն տարու մարդ մըն է սակայն գրողը, պիտի ըսէր։» Եւ սակայն ինքն է, Վէռտին, այսինքն աւելի քան ութսունամեայ ծերուկ մը։»

Ցեռոյ փորձերուն խնդիրը մէջ բերի եւ Պ. Մորէլ յոյժ շահեկան պարագաներ յայտնեց ինծի։ Վէռտի ներկայ կը գտնուի իր ամէն գործերուն փորձերուն, եւ ծայրայեղ ջլագրգռութիւն ցոյց կուտայ։ Կ'երթայ, կուգայ, կը յուզուի, կուզդէ, կ'աւելցունէ, կը լրացունէ, կը յանդիմանէ զերասանները, խորհուրդ կուտայ անոնց ու կ'առաջնորդէ։ Ցոյժ հրամայող, յոյժ հատու, շատ քաղաքավարութեամբ կը վարուի սակայն իր դերակատարներուն հետ։ Ահարկու համբաւ մը հանած են անոր վրայ, որուն բնաւ արժանի չէ։ Իր քիչ մը յոխորտ կերպարանքին տակ կը ծածկէ ամենէն պարզ, ամենէն դիւրահաղորդ, ամենէն ընտանի բնաւորութիւնը։ Արդէն սեթեւեթը չի սիրեր, եւ երբ վերջերս պաղատեցան իրեն որ Փարիզ գայ, հաւանեցաւ ընել այս երկար ուղեւորութիւնը «աշխատելու և չէ թէ ինքզինքը ցուցունելու համար։»

Նուագայարդարը կատարի թշնամի է ընդհանուր փորձերուն, եւ երբ փարիզեան քնարատները անցեալ տարի Միլան գացին՝ Ֆալլիէֆի առաջին ներկայացման համար, չկրցան ներկայ գտնուիլ փորձերուն։ Պ. Մորէլ ստիպուեցաւ իր տունը հաւաքել զանոնք և անոնց առջեւ զարնել եղանակները։ Վէռտի պիտի հաւանի՞ իր սովորութենէն անգամ մը չեղլի Փարիզի մէջ... Շատ հաւանական չէ։ Թերեւս ընդունի օրագրողները—բայց օրագրողնե՛րը միայն—վերջին փորձին։ Երբէք թիկ չպիտի տայ Օբէռա Բոմիքի տնօրէնութեան՝ ընդհանուր փորձ մը ընել։

* * *

Ցեռոյ Պ. Մորէլը հարցափորձեցի այն կացութեան վրայ զոր Վէռտի ունի խտալիոյ մէջ։ Այժմէ հեղինակը գերմարդկային էակ մը նկատուած է հոն. չափազանց կը յարգուի։

Ֆալլիէֆի ներկայացումէն առաջ Ումպերթոթագաւորը սապէս հեռագիր մը ուղղեց անոր. «Թագուհին և ես, չկրնալով ներկայ գտնուիլ Ֆալլիէֆի առաջին ներկայացման, մեր մաղթանքներով և մեր սքանչացումով կը կանխենք այն ծափահարութիւնները որք քիչ յետոյ պիտի ընդունին անսպառ հանճարի մը նոր արտայայտութիւնը։ Երանի թէ դեռ երկար տարիներ մնայիք ձեր արուեստին, մեր սիրոյն և երախտագիտութեանն Իտալիոյ որ ամենատխուր օրերու մէջ իակ ձեր փառքին մէջ գտաւ հայրենասիրական զոհացումներ։» Քանի մը օր ետքը, թագաւորը մարքիզի տիտղոսն ընծայեց իրեն. Վեռտի մերժեց։

Նուագայարդարը Մերակոյտի անդամ է։ Պէտք չէ մոռնալ որ եթէ պատկառելի է իբրեւ երաժիշտ, սքանչանք կ'ազդէ իբրեւ դիւանագիտական մարդ։ Քանի մը տարիէ հետէ քաշուած է քաղաքական կեանքէ, բայց ատենօք մեծ դեր խաղաց Իտալիոյ գործերուն մէջ։

Ֆալլիէֆը՝ չպիտի ըլլայ վերջինն իր հանճարի արտայայտութիւններուն։ Օբէռա մը աւարտած է որուն գլխաւոր դերակատարը պիտի ըլլայ անշուշտ Պ. Մորէլ։

ՀԱՅ ՔԱՀԱՆԱՅՆԵՐԸ
ԳԻՒՂԵՐՈՒ ՄԷՋ

Նպատակ չունինք և նոյն իսկ մեր իրաւասութենէն վեր է քննել քահանային կեանքը՝ զոր ունին հանդէպ եկեղեցւոյ և իրենց սուրբ կոչման. այս յօդուածով կ'ուզենք միայն ի վեր հանել անոնց ուղղակի կամ անուղղակի մասնակցութիւնը մեր կրթական գործին մէջ։

Քահանայք իրբեւ աշխարհէ քաշուած և միայն իրենց ժողովրդեան հոգեւոր պէտքերը մատակարարելու կոչուած անձնուրաց մարդիկ, ընկերութեան ամէն դասակարգէ աւելի պարտք ունին կրթութեան սատարելու. զի եթէ կրօնի գերագոյն նպատակն է բարոյացնել ժողովուրդը, բարոյականութեան հիմունքը նախապէս զբաղոցի մէջ կը դրուին, և եկեղեցին ի զուր կը վատնէ իւր սրբազան պաշտամունքն ու խրատները, եթէ վարժարանը — եկեղեցւոյ նախագահիթը—այս շնորհաց ընդունակ սիրտեր չպատրաստէ կանխաւ։

Բայց սակայն մեր քահանայից ստուարագոյն մասը տակաւին ըմբռնած չէ դրբաղդաբար սա պարզ իրողութիւն թէ եկեղեցի եւ վարժարան հաստատութեան մը իրարմէ անբաժան երկու մասերն են, առաջինը երկրորդին մէջ և երկրորդը առաջինին մէջ մնալով միշտ. ուստի կը սխալի եթէ կը կարծէ թէ եկեղեցւոյ մէջ կ'աւարտի իւր պաշտօնը, և գործ չունի բնաւ դպրոցին հետ։

Զնոք պահանջեր ապաքէն, որ բոլոր քահանայք ուսուցիչ լինին և դասարանի մէջ փակուելով լեզու եւ ուսում աւանդեն. ո՛չ, կրթական գործին սատարելու բազում միջոցներ կան. քահանայք որոնք հետեւ իրենց պաշտօնին ընութեամբ ժողովրդեան ամէն խաւերու մէջ ելումուտ ունին, ամէն տեղ և կարգի մարդոց հետ յաճախ կը տեսնուին, կրթութեան գործին մեծ զարկ կրնան տալ եթէ ուսման կարեւորութիւնը քարոզեն ամէն տեղ, եթէ համոզեն ծնողները՝ որ իրենց որդւոյն դաստիարակութեան համար չխնայեն կարելւոր դումարը, զանոնք բացակայ չթողուն դպրոցէն, և շրջանէն յառաջ չկոչեն ուրիշ գործի մը։

Քահանայք կրթութեան գործին մեծապէս սատարած կը լինին եթէ բարոյապէս և նիւթապէս քաջալերեն ուսուցիչները, եթէ անոնց վարկը ու պատիւը ժողովրդեան մէջ անսպառ կանգնեն ու պատուեր ընեն։ Ամենքս գիտենք թէ ինչ դիրք ունին կրթութեան մէջ մարդիկ, ինչ դիրքի կոչուած են։ Ամենքս գիտենք թէ ինչ դիրք ունի ուսուցիչը։ Ասոնց ամենքին ուրիշ դիրք մը կը տրուի Պանքային կանոնագրին մէջ։ Ինչպէս նաեւ բոլոր գործակալներուն ու մասնաճիւղերուն։

Որպէս զի մասնաճիւղերու և գործակալութեանց վարչութիւնը չկարենան օգտուիլ փոխառուներու տգիտութենէն՝ ի մասին օրինական տրամադրութեանց, կարելի եղածին չափ ընդարձակ կերպով հրատարակութեան կը տրուին Պանքային կանոնագրին մէջ եղած փոփոխումները և ժողովրդեան դիւրահասկնալի լեզուով մը ծանուցումներ կը փակցուին դռնառներուն մէջ։ Նմանապէս ուրիշ կարգ մը դիւրութիւններ ընծայուած են փոխառու երկրագործներուն։

Ուշադրութեան արժանի պարագայ մըն է որ ժողովուրդը առօրեայ սովորութիւն ըրած է աւանդ դրամ յանձնել Պանքային որ 100ին 4 տոկոս կուտայ։ 1307 տարւոյն մէջ, այս աւանդներու գումարը կը հասնէր 362,272 ղրուշի։ Պանքան այս տոկոսներու հաշուոյն իր մասնաճիւղերու և գործակալութիւններու միջոցաւ վճարած է 44,295 ղրուշ։

Այն անչարժ կալուածներուն մէջ, որոց աճուրդով վաճառման արտօնութիւն ստացած է Պանքան, ապահովելու համար իր պահանջներու գանձումը,—որոց գումարը կը հասնի 307,805 ղրուշի,—292,031 ղրուշի արժողութեամբ դիւղային կալուածներ իր վրայ դարձած են, գնորդ չգտնուելուն պատճառաւ։

1307 տարւոյ միջոցին, Երկրագործական Պանքան ստացած է 2,077,405 ղրուշի արժողութեամբ հողային արտադրութիւններ, տուրքերու փոխարէն։ Ասոնցմէ 994,310 ղրուշի արտադրութիւնք ծախսուած են, իսկ մնացեալը մթերանոցներու մէջ կը մնայ։

Ասոնցմէ զատ, 2,615,462 ղրշ.ի վճարումներ ըրած է Իբրեւ դատական ծախք, փաստաբանաց պատուոյին և այլն։ Այդ գումարին 741,364 ղրշ.ը Պանքան իր մնացուածներէն հատուցած է, իսկ մնացեալը փոխառուներու պարտքի կողմը անցուած է, որոնք այդ հաշուէն 87,819 ղրշ. պարտական էին 1306 տարւոյն վերջը։

Վերոյիշեալ հաշիւներն ու տեղեկութիւնները վաւերացած են Երկրագործական Դրամատան վարչութեան կողմէ, որուն անդամներն են՝ Պետական Խորհրդոյ անդամ Նուբար էֆէնտի, Առեւտրական Սենեկի անդամ Եէնիտունեա Տիմիդրաքի և ժ. Քաղանովա էֆէնտիները, Հաշուակալութեան Ատենի անդամ Սիւլէյման Նուրի էֆէնտի, Երկրագործական Տնօրէն Էրամ էֆէնտի, և Բիւշրիյէ վարժարանաց Տնօրէն Մուսթաֆա Ազիմ էֆէնտի։

ԿԱՒԿԱՍԵԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Հայաղն նշանաւոր նկարիչ Յ. Այվազովսկին Պետերբուրգի ճեմարանական պատկերահանդէսին ուղարկել է իր երկու նոր աւարտած պատկերները, որոնցից մէկին է Ծովի ալէկոծութիւնը Սեւասապոլի ափերում. իսկ միւսը Վենետիկի գեղեցիկ տեսարանն այգիներ։

—Համաձայն իւր հօր՝ հանգուցեալ Յարութիւն Դրիգորեանի կտակի, ինժեներ Պ. Նիկողայոս Դրիգորեանը 1883 թուից սկսած ամեն տարի յետ դնելով 500 ր., տասս տարուայ ընթացքում հաւաքուած գումարն իւր բարդ տոկոսներով պէտք է յատկացներ Կովկասեան համալսարանին՝ ի դէպս եթէ այդ ժամանակամիջոցում (տասս տարուայ ընթացքում) այդպիսի համալսարան բացուէր։ այդ գումարը պիտի ծառայ իբրեւ անձեռնմխելի գումար, որով յիշեալ համալսարանում հանգուցեալի անուան մի որդեգիր պիտի պահուէր։ հակառակ դէպքում, եթէ այդպիսի համալսարան չբացուէր տասս տարուայ ընթացքում, ապա յիշեալ գումարը պէտք է յանձնուէր Ներսիսեան հոգեւոր դպրանոցին միեւնոյն պայմանով։

Արդ՝ որովհետեւ հանգուցեալի կտակի մէջ յիշուած ժամանակամիջոցում Կովկասեան համալսարան չէ բացուած, ուստի կտակակատարը, գործադրելով կտակի պայմանը, տասս տարուայ ընթացքում գոյացած գումարն իւր բարդ տոկոսներով, այսինքն՝ մօտ 6200 ր. և իւր կողմից եւ 100 ր. աւելացնելով, ընդամենը 6300 ր. մարտի 16ին յանձնեց Ներսիսեան դպրանոցի հոգաբարձութեանը, ընդունին յայտարարելով, որ որդեգիրը պիտի լինի իւր ընտրութեամբ։

—Մոսկուայից տեղական թերթերին ուղարկած հեռագրից ցաւով իմանում ենք, որ պրոֆեսոր Ներսէս Ներսիսեանը վախճանուել է սրսի հիւանդութիւնից։

Մոսկուայի համալսարանը կորցրեց այդպիսով իւր աշխատաւոր պրոֆեսորներից մէկին։

—Մարտի 17ի առաւօտեան Թիֆլիսի 8 րդ քաղաքամասում, Նիկոլայիսկայա փողոցում, Կուր գետի վրայ գտնուած ջրաղացներից մէկի տակից ոստիկանութիւնը մի խեղդուած երիտասարդի դիակ հանեց։ Խեղդամահ եղողը մի հայ է։ Նրա մէջքից թոկ էր կապած և թոկի մի ծայրը պնդացրած էր ջրաղացի վրայ, երեւի նրա համար, որ գետն իւր հոսանքի հետ չքշէ դիակը։ Ասում են, որ նա ինքն է այդ ձեւով իրեն գետը ձգել։ Նրա բնակարանը գտնուում է ջրաղացի մօտերը։

—Յա՜խով թերթում հրատարակուած մի նկատողութիւնից իմանում ենք, որ Թիֆլիսում մի քանի կանանց նախաձեռնութեամբ «մանկանց օգնող» անունով մի ընկերութիւն է կազմուում։ Այդ ընկերութեան գլխաւոր նպատակն այն է լինելու, որ փողոց ձգուած ապօրինածին մանկանց և բոլորովին որբ երեխաների համար ապաստանարան հիմնեն։

—Թիֆլիսի քաղաքային խորհուրդն իւր մարտի 14ի նիստում Թիֆլիսի ոստիկանապետի մի առաջարկութեան առթիւ քննելով կիրակի օրերը խանութները փակել տալու խնդիրը, որոշից պահել ներկայ կարգը, այսինքն՝ որ կիրակի օրերը առեւտուրը խանութներում անպայման պէտք է դադարի, ինչպէս վաղուց արդէն լինում է։

—Մի պարոն, Ա. Զաւախով, Թիֆլիսի քաղաքային վարչութեանն առաջարկել էր քաղաքիս Գոլովինսկի պրոսպէկտը, Վերայի կամուրջը, Միքայէլեան փողոցը, Միքայէլեան կամուրջը, Բարխոտնսկայա փողոցը եւ քաղաքային խորհրդի դահլիճը լուսաւորել ելէքտրական լուսով տարեկան 8000 ռուբլով։ Այդ առաջարկութիւնը քննելու համար քաղաքագլուխ Պ. Իգնատիեւը մարտի 13ին մասնագէտների մի ժողով էր հրաւիրել։ Մասնագէտները գտան որ ելէքտրական լապտերի Պ. Զաւախովի առաջարկած քանակութեամբ քաղաքի լուսաւորութիւնը չի աւելցնալ, իսկ ծախքը կը կրկնապատկուի։ Ուստի որոշեցին մերժել Պ. Զաւախովի առաջարկութիւնը։

—Երեւանի, մարտի 14ին, երեկոյեան քաղաքիս արքունական թատրոնում տեղի ունեցաւ երգչուհի Հ. Տէրեան-Զորզանովի մուզիկական երեկոյթը, որ կազմուած էր «Դիւցական ապէտ» եւ «Մինեսօն» օպերների մի քանի տեսարաններից։ Երեկոյթը տրուում էր բարեգործական նպատակով։

Ամենքի ուշադրութիւնը գրաւողը Տ. Տէրեան-Զորզանովան էր, որ իւր փոքր, բայց դուրեկան եւ արհեստի կողմից կատարելութեան հասցրած ձայնով ու կենդանի խաղովը մեծ գոհունակութիւն պատճառեց հանդիսականներին և աջողութիւն ունեցաւ։

—Թիֆ. Հայոց Հրատ. Ընկ. վարչութիւնը յայտնում է որ յունուարի 16ին Թիֆլիսի ժողովարանում արուած պարահանդէսից ընդհանուր մուտք է եղած 1248 ռուբլի 38 կ., իսկ ծախք 387 ր. 88 կ։ Զուտ արդիւնք մնում է 860 ր. 50 կ.։

—Ռուսաց սինոդի պրոկուրորը գաղտնի խորհրդական Սաբլերը Բուխարեստից Թիֆլիս է վերադարձել։ Նրա հետ Թիֆլիս է եկել Իմերէթիի եպիսկոպոս Դաւրիէլը։

—Թ[illegible]ի մասնաւոր փոխատու գանձարանների գործերը քննելով մեծամեծ զեղծումներ են գտնուած։ Թիֆլիսի ոստիկանապետն այդ զեղծումների մասին հարկաւոր արձանագրութիւնները կազմելով, ուղարկել է դատական քննիչին։

—Բիրժ. Վեդի ասելով, ճանապարհների հաղորդակցութեան մինիստրութիւնը Բաթումի և Փոթիի նաւահանգիստները ռուսաց արտահանուող ապրանքների առեւտրի պահանջներին համապատասխան դրութեան մէջ է դնելու շուտով։

—Թիֆլիսի նահանգական դատարանում մի հետաքրքիր գործ է քննուել։ մի ռուսադաւան գիւղացի իւր կնոջ հետ թողել է ռուսադաւանութիւնը և յարուցել է մալականների ազանդին։ Այդ կրօնափոխութեան համար մարդուն էլ կնոջն էլ յանձնել են դատարանի ձեռքը։ Դատարանը վճռել է կրօնափոխ ամուսիններին ուղարկել ռուսաց հոգեւոր իշխանութեան մօտ, որ սա նրանց յորդորել կրկին ռուսադաւանութիւն ընդունելու։ Իսկ մինչեւ որ նրանք կը դառնան իրենց նախկին դաւանութեանը, նրանք զրկւում են իրենց կարողութեան իրաւունքներից և վերահսկողութեան տակ են առնուում։

—Զորեքշաբթի, մարտի 9ին Թիֆլիսի աքսորական թատրոնում տեղի ունեցաւ տիկին Թումանեանի և Պ. Ռօզենբերգի կոնցերտը։

Թէպէտեւ թատրոնում շատ հասարակութիւն չկար, բայց տիկնոջը՝ հասարակութիւնը լաւ ընդունեց՝ մի փունջ մատուցանելով նրան. տիկնոջ ամեն մի երգը վարձատրւում էր ծափահարութիւններով. առանձին ծափահարութիւններով ընդունուեցաւ տիկնոջ հայերէն երգած երգերը։

Այդ ծափահարութիւններից բաժին ընկաւ Պ. Ռօզենբերգին դաշնամուրի վրայ նուագած մի քանի կտորների համար։

—Արդարադատութեան մինիստր Պ. Մուրաւիովը, ինչպէս հաղորդում են թերթերը, Կովկասում սպասւում է ապրիլի սկզբներին։

ՆՈՐ ԳԻՒՏ
ԱՐՀԵՍՏԱԿԱՆ ԱԿՌԱՅԻ ԼԻՆՏԵՐՈՒ

ԱԼԻԲԱՒԼԻՆ ԹՈՒՆՏՐՀԵԱՆ

Արհեստական ակռաներու յատուկ նորահնար լինեալ՝ երեւցած մասը միակտուր կիտուածէ (ԽմՅէ)։ Ո՛չ մէկ ձեւի մէջ քաւչու (լաստիկ) չեն պարունակեր ընաւ։ Գլխաւոր առաւելութիւն՝ բերնէ հանելու և լուալու պէտք չունին։ Իւրաքանչիւր մարդու իր լինելու մագդոնովն ու անոնց ուռուցիկ եղեւէջներովը կը պարապուի, այնպէս որ կարելի չէ արհեստական բնականէն զանազանել։ Իսկ ներսի մասերը 24 այար միակտուր ոսկիէ։

Առողջապահական տեսակէտով՝ կայս. բժշկական վարժարանի ժողովէն քննուած և Առեւտրական ու Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութենէն 15 տարուան համար հնարիւր արտօնութիւն արուած է։

Արդէն հասարակութեան կրնայ՝ արհեստական ակռաներու գործածութեան այն դիւրութիւնները որք մինչեւ ցարդ տեսնուած չեն բնաւ։ Կը շինեմ ամբողջ կամ անջատ շարքեր՝ առանց զսպանակի, առջի օրերէն կատարեալ արտասանութիւն, հանգիստ ծամողութիւն և դիմացկունութիւն երաշխաւորեալ, մինչեւ վերջը առանց փոփոխութեան բերնի մէջ։ Ապատ, հոտ, կոտրիլ բոլորովին ջերծ։ Ամբողջ կզակ մը՝ թէ՛ վերի և թէ՛ վարի մասեր 14էն 18 սիրէմ ծանրութեամբ։

Դիմել, բաց ի կիրակի, ամեն օր յամ 4էն 10 (Ը. Թ.) Բերա, Թագսիմ փողոց։ Թիւ 3։ 982 20—28

ՇԻՐԱԿՕ 1893

Ամենէն բարձր վարձատրութիւնը. Մրցակից չունի մորթի խնամքներու մասին. ընդդէմ կարսրաշտիկներու, ճաթռտուքներու և մորթի խորտուբորտներու։

ԼՈՆՈՒԻՆ ԱՐԴՈՒԶԱՐԴ ԼԱՆՈՒԻՆ
ՌՈՒԷՄ
ԼԱՆՈՒԻՆ

Լանոլինի զարծարանն արտօնագրուած Մատիկիէնճէտէ

Թողովակներով կը ծախուի ամեն դեղագործներու մէջ եւ դեղավաճառներու քով։

Այն ատեն ճշմարիտ՝ երբ կը կրէ զարծարանի սոյն վաճառանիշը։

Ընդհ. Մթերանոց ի Կ. Պոլիս
Պ.Ս. ՄԻՔԻՕՀԼԻՀԻ սենեակը
Վիթալի բան, 4, Դալաթիա 1012

ԲԵՆԻԱՄԻՆ ԵՂԻԱԶԱՐԵԱՆ

ԼՈՒԾԵԱԼ ՍԷՐ

Սոյն հետաքրքրաշարժ վէպ որ տեղական կեանքէ առնուած է կը պարունակէ իւր մէջ սիրուն դարձուածքներ, և տարակոյս չունինք թէ ամեն գրասէր՝ հատ մը գնելով բարոյապէս և թէ նիւթապէս նպաստած պիտի ըլլայ խոհարար հեղինակին վէպը։

Կեդրոնատեղի Վ. Գ. Զարդարեան վաճառատուն, կը ծախուի ամեն գրավաճառաց քով, գին 5 ղրուշ։

ԳՐԱՄԵՆԵԱԿ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ, ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՇՈՒԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ

Քիւչիւք Ապպաս խան, Թիւ 4. Մարքուեզիլար իշի, Ստամպոլ։ Ամեն օր կէս օրէն վերջը

Սոյն գրասենեակի տնօրէնն, որ երկար տարիներ Օսմ. դատարանաց մէջ զանազան պաշտօններ վարելէ յետոյ այժմ փաստաբանութեան հետեւած է, կը վարէ սոյն գրասենեակի տնօրինութիւնը։

ԿԸ ԽՄԲԱԳՐԷ Թարգմ. լեզուաւ Օսմ. ամէն նախարարութեանց և մասնաւորապէս դատարանաց ուղղելի ամէն կարգի և տեսակի աղերսագիր, թիրաղ, լահիա, բրօթէսթօ ինչպէս նաեւ ընկերական, առեւտրական և վաճառականական պայմանագիր, ծրագիր, մուրհակ, նամակ, յօդուած, ազդագիր և այլն։

Ընձեռած է ամեն մէջոց և ձեռնհաս անձանց ոլորակցութիւնն, որոց օժանդակութեամբ կը ստանձնէ.

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ օտար տէրութեանց կ. Պոլսոյ հիւպատոսարանաց և Պատրիարքարանաց ուղղելի դատական, առեւտրական, վաճառականական և ընկերական նմանօրինակ ամէն կարգի և տեսակի գրութեանց՝ հայ. յոն. ֆռանգ. ֆերմ. ռուս. խաղ. սպան. Եբերայեց. և պուլղ. լեզուաւ։

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ՝ յիշեալ լեզուաւ խմբագրեալ նոյնօրինակ ամէն կարգի եւ տեսակի գրութեանց՝ որ լեզուէ որ կը պահանջուի։

ԿԱՐԳԱԴՐՈՒԹԻՒՆ՝ չիրթ եւ կնճռալից հաշուոց. Տօմարակալութեան գրութեան վերածումն անկարգ տուեալաց։

Գաղտնապահութիւն, ճշդապահութիւն երաշխաւորեալ։ 958

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԱԿԱՆ ՄԵԾ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ
Ն. ԱՆՏՐԻՕՄԵՆՈՅ

Ի ԲԵՐԱ Ի ՊՈԼԻՍ

Մէծ փողց 283 Սուլթ. Պայազիտ փողոց 99

Պատիւ ունիմ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՕՐԹՀԻՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԿԱՊԻՏԱԼԻՑ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 11,141,290
ՀԱՍՈՒՑՔ 1891 ՏԱՐԻՈՅ 2,794,012

ԿԱՊԻՏԱԼԻՑ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 4,146,418
ՀԱՍՈՒՑՔ 1891 ՏԱՐԻՈՅ 1,099,000

Ընկերութիւնս Պոլսոյ մէջ ունեցած՝ Միացեալ Գործակալութեանս միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնէն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուած վնասին 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼԻՒԽ Անգլ. Ոսկի, 500,000 — ՄԱՐԻԹԱՅՄ — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 110,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ ջրդենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ կարելի է Պոլսոյ մէջ Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ թիւ 22 և 23 սենեակներն, առ ԳԱՌՆԻԿ Ց. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեան։

ՏՐԲ. Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՆԿԼՈ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
1 ՊԱՅԶԷԼ-ԳԱԼԱՏԱՅ Կ. ՊՈԼԻՍ

Մասնագէտք առանց քաշչուէ լինելի արհեստական ակռաներ պատրաստելու, մէկ անգամէն ամենասաստիկ ցաւած ակռաները, ոսկի, ապամանդ և մետաղով թեղսելու, ինչպէս նաև դարմանումն ամէն տեսակ բերանի և ակռայի հիւանդութեանց։
(Բացի կիրակիէ) ամէն օր առաւօտէն մինչեւ կէս օր։ 114

NEVRALGIES ՋՂԱՅԻՆ ԱՆԿԱՐԳ, ՍՏԱՄՈՒԱՅԻ ԽԻՓՔ, եւ ջղային բոլոր հիւանդութիւնք կը բուժին ՏՓԹ. ՔՐՈՆԷԻ ԱՆՀՆԷՎՐԱԼՃԻՔ զեղատներով։ Տուփը 3 ֆր. Պատանջել Գործարանատեաց Միութեան դրոշմը։ Կեդրոնատեղին՝ Դեղ. Ռոպիրէ, 23, Մոնէ փոլոց Բարիզ։ Ի Կ. Պոլիս Մէգիրի եւ Ընկ. դեղավաճառք եւ ամէն լաւ դեղարաններ։

ՄԵԾ ԳԱՐԾԱՐԱՆԷ
Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ ԵՒ Ց. ԻՅԱԴՈՒԼԵԱՆ

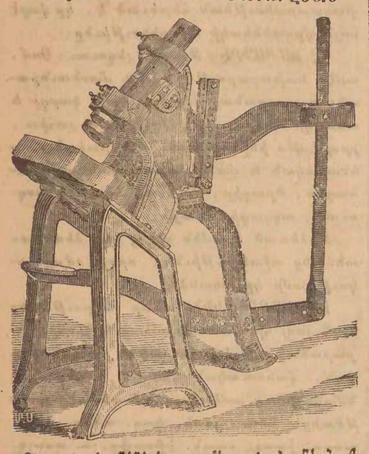

Ցեղարբեր ՌՈՒԲԷՆ արհեստագործարան մէջ Մատրոնէն, Բարեյեռնէն, ոչխարէն

Թէյի, լոգուվի, հէլվայի, խավարի, ոլչէվի, խակվէի, շաքարի, սիկառի, Թուղթի և այլ բաղում պիտոյից յատուկ տուփեր նոր և գեղեցիկ ձեւերով և գոյներով։

Լուսամառուեան յատուկ լապտերներ, տան վերաբերեալ ամէն տեսակ կահեր, պարտէզի գոյներ, լուացարաններ, ևն. ևն. եւրոպական ճաշակաւ ներկուած։

Դիւրամատչելի ամէնուն։

Մեծագնակ յանձնարարութիւնք թէ Պոլսէն և թէ գաւառներէն փութով և ճշդութեամբ կը կատարուին։ 719

Պահեստ-Գարու, Բասխիր Բաշա խանի դէմ։

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈՒՇԵՆԱՒՔ
Երբէ-Լիւ-Ռիւ՝ Անգլիոյ, Կ. Պոլսոյ և Օրէսայի ՄԻՋԵ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍՆ ՈՐԴԻՔ և ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ապպանս	2000	Ֆլամինկո	1600	Բալէրմօ	3200
Անեթէլ	3000	Կալիկէօ	5500	Բաէտրի	1700
Արզ. օ	5500	Կիրանս	2200	Բլաթօ	1500
Արկօ	2300	Կօզօ	1800	Բօլզ	1000
Արիսօզզ	3000	Կրօանս	2200	Ֆուլիդ	2800
Պասանս	3000	Հիրօ	2000	Ֆիւլդօ	4400
Պօրտինս	2200	Հիտալիս	3000	Ֆիլանտս	3200
Պրավօ	2000	Հինտու	7000	Բօլլս	3000
Պրֆիալս	8800	Համպէր	1200	Բօմէս	3500
Դէյրս	2600	Այակս	5000	Բօզարիս	3500
Գալիբսս	2500	Ձիւնս	2300	Մալէրնս	4000
Գամէս	2100	Թէլաս	2000	Մանդիակս	8200
Գաւզ	2000	Թօրրինս	4 00	Մարֆօ	2000
Գօմս	2700	Թօվնս	2200	Միվիրս	2000
Զիրակս	5000	Լէս	2000	Սօրէնտս	4300
Դիս	5500	Լէբանէս	4500	Թ. Ուիլսն	3000
Գօլորատս	3400	Լիվերնս	3000	Թուրաս	1200
Տիգզ	2500	Մալմս	1500	Թօլիտս	2800
Տօմինս	2500	Մարէնկս	4300	Թորրիտս	900
Տուրս	1800	Մարգէլլս	6500	Ուրպինս	5000
Տրաբս	2100	Միլս	2000	Վալենսրնս	5000
Էյնսամս	2600	Մուրինս	3100	Եէտս	3600
Էլտօրատս	3000	Նէրս	2000	Զէպրա	1000
Էլէքթրս	3200	Օրլանտս	3000	Տիֆայնսնս	00
Տլանս	2600	Օթէլս	5000	Զրմաս	200
Ֆալրօն	800	Զզրանս	4500	Զէրս	10
Ֆիտս	700	Զզրս	2000	Մօսրիթս	20

Էմիրշրն Մօնարք 8000
Բիրժրբն Մօնարք 8000
Լրվրբն Մօնարք 8100

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն կ'ընծայուի

Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՈՒՅՕ
Գործակալք
Թիւ 17—18, Քիւչիւք Միւլէք
858 խան, Ղալաթիա

Հրատարակատէր Ս. ՏԱՐԱՏԵԱՆ

ՏՊԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՒԹ

ԷՔՄԲՕՌ ՎԷՌԳԱՆՑ
ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆ
ՄԵՔԵՆԱՑԻՑ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆՆԵՐՈՒՆ ԱՐՏԱՔՍԱՆ ՀԱՄԱՐ
ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՇՐՋԱՆԱԿ

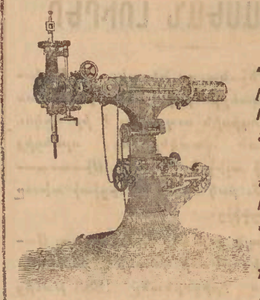

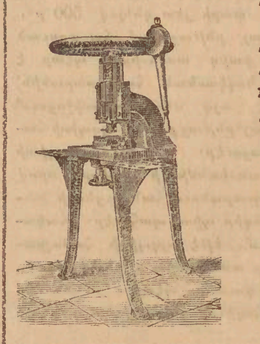

Մեքենաներու և գերմանական այարհեստական նիւթերու ցուցադրութիւն ի Զալաթիա, Բերչէմպէ Բաղար, Թիճարէթ խան (Նախկին կեդրոնատեղի Ծխախոտի Բէժիի)

Արհեստական, երկրագործական, հարարապետական, նաւային և այլն, այլն նիւթերուն և մեքենաներուն վաճառում։

Տեղեկութիւն կը տրուի մեքենաներու, ամբողջ գործարաններու զետեղման վրայ։

Ցուցադրութեան մէջ կը գտնուի մինչև գեղեցիկ մեքենք մը զանազան մեքենաներու, ջրհաններու, խոհանոցի նիւթերու, գերմանական լինոլէումի և ուրիշ վաճառքներու։

798

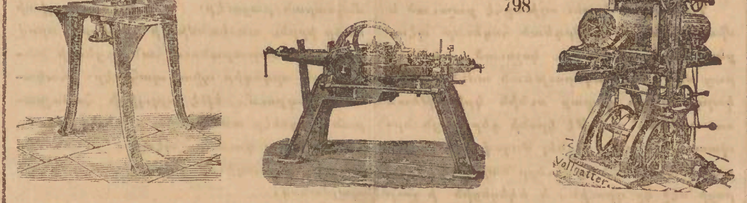

ՖԷՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԴԱ

Մասնաւոր բաղադրութիւն Միլանի Պրանգա եղբարց
Մատակարարք Իտալիոյ Արքայական Տան

Ոսկեայ շքադրամ՝ Բարիզի 1889ի Տիեզերական Արուեստահանդիսին մէջ.

Քան տարուան յաջողութիւն յիսայիա, յամերիկա, ի Հնդկաստան, Ամերիկա և յեգիպտոս։—Հաղթեցեալ 1885ի Անվերպայի, 1884ի Թուրինի, 1883ի Նիսի, 1881ի Միլանի, 1888ի Մելպուրնի և Պրուսելի, 1879ի Սիտնէյի, 1878ի Բարիզի, 1876ի Ֆիլատելֆիոյ, 1873ի Վիեննայի մի ջղագիտային ցուցահանդէսներուն մէջը։

ՖԷՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԴԱ առողջապահական ամենէն ծանօթ պիտդրն է։—Շատ բժիշկներէ կը յանձնարարուի իբր զգուշական դարմանական ճաշակային երկիրներու տենդերու, տարափոխիկ հիւանդութեանց և բոլորայի։

ՖԷՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԴԱՆ կը դիւրացնէ մարսողութիւնը, կը հանդարտեցնէ ծարաւը, կը գրգռէ ախորժակը, կը բուժէ գլխու ցաւը, գլխու պտոյտը, ջղային ցաւն և մելամաղձութիւնը։

Ամէն ըմպելիք, բոլոր ծանօթ պիտդրներէն և ամէնէնէն գերազանց, կ'առնուին ամէն օր ճաշէն առաջ իբր ախորժարարք։ Ճաշէն յետոյ, ագռաս մարսողական է։ Կարելի է խառնել զանի վերմութիւն, գինիի, ռեյնի ջրոյ և խաշուեցի հետ։

ՖԷՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԴԱՆ, ինչպէս և Ֆրն տան վերմութիւնը, կը գտնուի գլխաւոր ուռուցարարաց, նպարավաճառաց և գինեվաճառաց քով։

Թուրքերոյ համար կեդրոնատեղին է ՊՈՆՈՒԻ և ՐԷՖԷՖԻԱ 2218

ՇԻՐՔԷԹԻ ԱՅԱՑԻՒՑԻՒ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ
1894 Մարտ 1էն սկսեալ մինչեւ 1894 Ապրիլ 1

(Բոլոր ՍԷՐԷՐԸ) Եւրոպայեան Եղբէրեան Կամարջ ԻՆԸՆԴ ՇԱԲԱԹՕՐԵԱՆ ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ Ժ. Վ. Թ.
12 15 ԵՆՄ. Մզպ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. Պոյճ. Ր. Հս. [Ր.Հիսարի շոգ-ին հետ պիտի հդգ.] 37
1 10 ԵՆՄ. Մէգ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. ՍՍԷՆ. Պօյ. Ր.Հիս. [Ր.Հս. շոգ-ին կը հաղորդակցի։ 39
2 15 ԵՆՄ. Մզպ. Պէօր. Թրպ. Ենք. Պշք. Ենք. ի շոգենաւին կը հաղորդակցի 17
2 45 ԵՆՄ. ՍՍՆ. Մրկ. Պօյ. Ա. Հիս. Պէպ. Ալրն. Գուրչ. Սրկ. Պէշկ։ 21
2 40 Ր.Ա.Գվ.ԵՆՄ.Մզպ.Պէօյ.Թրպ.Պէյզ.անտի Ասիական եզերը անցնելով մինչեւ Գնտ. եղած նամոյց-ներն հանդիպելով Օրթ. Պշք.պիտի երթայ։Գնտ.ի շոգ-ին հետ կը հաղորդկ. Ուրբ.ները Օրթ.Վանք. Զնկ. Պէյլ.Գզկ.Պշք. 18
3 30 ԵՆՄ.Մէգ.Պէօյ.Թրպ.Ենք.ՍՍՆ.Մրկ.Պօյճ. Ր. Հս. (Ր.Հս.ի շոգ-ին կը հաղորդակցի) Ուրբ.ները Պէպ.Ալրն.Գրչ.Օրթ.Պշք. 41
4 50 Ա.Գվ.ԵՆՄ.Մէգ.Պէօյ.Թրպ.Ենք.ՍՍՆ.Մրկ. Պօյճ.Ր.Հ.Պէպ.Պէշք.Ուրբ.ըԱլրն.Գրչ.Օթ. 39
5 45 ԵՆՄ.Մէգ.Պէօյ.Թրպ.Պէգ.Ենք.ՍՍէՆ.Միրք. Պօյ.Ր.Հս.Պէպ. Ալրն.Գրչ.Օր. Պշ. 32
7 — ԵՆՄ.Մէգ.Պէօյ.Թպ.Պէգ.Բշպ.ԵՆ.Մկ.Գնլ. Ր.Ա.Հս.Գնտ.Ար.Զնկ.Պէյլ.Օր.Գզ.Պշ.Իս. 22
8 — Ա.Ր.Գվ.Մէգ.Պէօյ.Թրպ.Ենք.ՍՍՆ.Մրկ.Ր. Հս.Պէպ.Ալրն.Գրչ.Օր.Պշք. 19
10 — Ր. Հիս. Զնկ. 18
10 10 ԵՆՄ.Մէգ.Պէօյ.Թրպ.Ենք.Մրկ.Ր.Հս.Ալրն. Օրթ. Պշք. 34

Եղեկեղեցին Կամարջ ԻՆԸՆԴ ՇԱԲԱԹՕՐԵԱՆ

12 15 Ենք.ՍՍՆ.Մրկ.Պօյճ.Ր.Հս.Պէպ.Ալրն. Գրչ. Օրթ. Պշք. 41

Պէպեղեն Կամարջ ԻՆԸՆԴ ՇԱԲԱԹՕՐԵԱՆ

12 15 Պէպ.Ալրն.Գրչ.Օրթ. Պշք. 22
12 45 Պէպ.Ալրն.Գրչ.Օրթ. Պշք. 41
1 15 Ր.Հս.Պէպ.Ալրն.Գրչ.Օրթ.Պշք. 34
2 — Ր. Հիս. Պէպ. Ալրնվ. Գրչ. Օրթ. Պէշք. 22
1 10 Օրթ.էն ուղղակի կամուրջ բացի Ուր.է 33
2 45 Պէպ.Ալրն.Գրչ.Օրթ.Պշք. 37
3 15 Պէպր.Ալրն.Գրչ.Օրթ.Պշք. 21
3 45 Պէպ.Ալրն.Գրչ.Օրթ.Պշք. բացի Ուր.է 19
4 25 Ր.Հս.Պէպ.Ալրն.Գրչ.ՕԹ.Պշք.Գպ.բացիՈրբ.է 37
4 20 Օրթ.Պշ.էնեղղակի կամուրջ բացի Ուր.է 18
5 — Պէպ.Ալրն.Գրչ.Օրթ.Պշք.Գպ. 21
6 — Պէպ.Ալրն.Գրչ.Օրթ. Պշք. բացի Ուր.է 33

Ասիական Եղեկեղեցին Կամարջ ԻՆԸՆԴ ՇԱԲԱԹՕՐԵԱՆ

12 15 Գնտ.Վանք.Զնկ.Պէյլ.Գզկ. 32
12 30 Պէյզ.Բշպ.Զպզ.Գանկ.Ա.Հիս.Գանտ.Օրթ. (Գնտ. կը հաղորդկ.) Ուրբաթները բացի Օրթ.էն Վանք.Զնկ.Պէյլ.Գզկ. 33
1 — Պէպ.Գն Վանք.Զնկ.Պէյլ.Գզ.Պշք.բցի Ուր.է 19
2 — Գանտ. Վանք. Զնկ. Պէյլ. Գզկ. Պշկ. 32
2 10 Պէյզ. Բշպ. Ենք. Գնկ. Պոյճ. Ր. Ա.Հիս. Գնտ.Պէպ.Ալրն.Զնկ.Պէյլ.Օրթ.Գզ.Իսկ. Պշք. Գապ. 23
3 15 Ա.Հս.Գնտ.Վանք.Զնկ.Պէյլ.Գզկ.Պշք. 33
3 30 Պէյզ.Բշպ.Զպ.Գնկ.Ա.Հ.Գտ.Օր.Պշ. (Գնտ.ի շոգ-ին կը հաղորդկ.) Ուր.ները բացի Օրթ.էն Վանք.Զնկ.Պէյլ.Գզկ.Պշք. 18
4 15 Գնտ.Վանք.Զնկ.Պէյ.Գզ.Իսկ. բացի Ուր. 17
5 — Պէյզ.Բշպ.Զպզ.Գնկ.Ա.Հս.Գնտ. [Գնտ.շոգ-հետ կը հաղորդ.Ուրբ.ներըՎանք.Զնկ.Պէյլ.Գզկ.Պշք. պիտի հանդիպի] 34
5 35 Գնտ.Վանք.Զնկ.Պէյլ.Գզկ.Պշք. բացիՈւր.է 18
7 — Մրկ.Ր.Ա.Հս.Գնտ.Ալրնվ.Զնկ.Պէյլ.Օրթ.Գզկ.Իսկ.Պշք։ Հնգշ. օրերը Օր.Պշ. չկայ 23

ԻՄԱԿԻՏՍԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Իսկիտարէն	Կամարջը	Կամարջէն	Իսկիտար
— —		— —	
— —		— —	
— —		1 15	7 —
12 30		1 20	7 30
1 15	7	1 45	8 20
2 —	8 10	2 25	9 5
2 30	8 20 Վոսփ.	2 50	9 50
3 —	8 50	3 20 Վոսփ.	10 20
3 30	9 30	3 25	10 30 Ֆէրպ
3 45 Ֆէրպ.	9 45 Ֆէրպ.	3 50	10 40 Գզկ.
4 —	10 20 Գապ.	4 30 Ֆէրպսօթ	11 —
4 30	10 55	4 40	11 30 Ֆէրպ
4 50 Վոսփ.	11 — Գուզկ.	5 15 Վոսփ.	11 30 Գզկ.*
5 30	11 — Ֆէրպ.	5 35	11 50
5 30 Ֆէրպ.	11 20	6 15 Ֆէրպսօթ	— —
6 15	12 5	6 25	12 10

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իսկիտարէն	Կամարջը	Կամարջէն	Իսկիտար
— —	—	— —	— —
— —	7 —	— —	6 25
12 30	8 10	12 45	7 30
1 15	8 20 Վոսփ.	1 20	8 20
2 —	9 —	2 —	9 5
2 35	9 30	2 45	9 45
3 20	9 45 Ֆէրպ.	3 25	10 15
3 45 Ֆէրպսօթ	10 15	3 20 Վոսփ.	10 50 Ֆէրպ.
4 —	10 40	4 30 Ֆէրպսօթ	10 40
4 30	11 — Ֆէրպ.	4 30	11 30 Ֆէրպ.
5 30 Ֆէրպսօթ	11 10	5 15 Վոսփ.	11 20
5 15	11 45	5 30	11 50
6 —	12 5	6 15 Ֆէրպսօթ	12 10

*Այս երեքեւկէսին ուրբաթ, շաբաթ եւ ասն օրերը տեղի չպիտի ունենայ։

(Բոլոր ՍԷՐԷՐԸ) Եւրոպայեան Եղբէրեան Կամարջ ԻՆԸՆԴ ՇԱԲԱԹՕՐԵԱՆ ԵՐԵՔՇԱԲԹԻՆ Ժ. Վ. Թ.
1 45 Պշք-Օրթ-Դրչ-Ալրն-Պէպ-Ր-Հս-Մրկ- Պոյճ. ենք- Թրպ-Պէօյ-Մէգ-ԵՆՄ- 41
2 45 Պշք.Օրթ-Ալրվ.Պէպ.Ր.Հս.Մրկ.ենք.Թրպ. Պէօյ. Մէգ. ԵՆՄ. Ր. Ա. Գավազ 39
2 55 Պշկ. Զնկ. Պէպ. բացի Ուր.է 19
4 5 Գապ-Պշք-Իսկ-Գզկ-Օրթ-Պէյլ- Զնկ-Ալրնվ-Գնտ-Ա.Ր-Հս-Գնլ-Մրկ-ենք-Բշպ. Պէյզզ Թրպ.Պէօյ.Մէգ.ԵՆՄ. 22
4 — Պշք.Օրթ.Գրչ.Ալրն.Պէպ.Ր.Հս.Պոյճ. ՍՍՆ. ենք.Թրպ Պէօյ.Մէգ.ենք. 32
5 15 Իսկ.Պշք.Գզկ.Օրթ.Պէյլ.Զնկ.Ալրնվ. Պէպ. Գ.տ.Ա.Ր.Հս.Ենլ.Զպզ.Մրկ. 23
6 — Գապ.Պշք.Օրթ.Գրչ.Ալրն.Պէպ.Ր.Հս. Մրկ. ենք. Պէյզ.Թրպ.Պէօյ.Մէգ.ԵՆՄ.Գվզ.ենք 19
7 — Պշք.Իսկ.Գզկ.Պէյլ.Զնկ.Ալրն.Գնտ.Ր.Հս. Պոյճ.Գնլ.ենք.Թրպ.Պէօյ. 24
8 30 Պշք.Օրթք.Ալրնվ.Պէպ.Ր. Հիս.Մրկ.ենք. Թրպ. Պէօյ.Մզպ.ենմ. 34
9 20 Պէշ.Օրթ.Գրչ.Ալրն.Պէպ.Ր.Հիս. 18
10 5 Պշք.Օրթ.Գրչ.Ալրն.Պէպ.Ր.Հս.Պոյճ. Մրկ. ՍՍՆ.ենք.Թրպ.Պէօյ.Մէգ.ԵՆՄ. Ուրբ.ները 10վայրկեան ետրը 39
10 45 Ր.Հս.Պոյճ.Մրկ.ՍՍէՆ.ենք.Թրպ.Պէօր. Մէգ.ենք. Ուրբաթները չկայ 17
11 20 ենք.Թրպ.Պէօյ. Մէգ.ենք. 18
11 40 Պէպ.Ր.Հիս.Պոյճ.Մրկ.ՍՍՆ.ենք. (*) 41
(* Օրը վեր եղած ատեն ՍՍէՆ. չկայ։

Կամարջէն Պէպէ Եղեկեղեցի ՇԱԲԱԹՕՐԵԱՆ ԺԱՄԸ

1 10 Պշկ. Օրթ. Ալրնվ. Ր. Հիսար 22
2 10 Կամբ.էն ուղղ. Պէպէր 37
3 40 Ուղղ. Ր. Հիս. բացի ուրբաթէ 37
4 25 Ուղղ. Պէպէր 21
4 45 Պշք.Օրթ.Գրչ. Ալրն. Պէպ.բացի Ուրբաթէ 33
10 35 Պշք.Որ.Գրչ.Ալրն.Պէպ.Գնտ.Ա.Ր.Հս.Գ Մրկ.ենք.Բշպ.Պէյզ. բացի Ուրբաթ 23
11 15 Գապ.Պշք.ՕԹ.Գչ.Ալրն.Պպ.Ր.Հ. Պոյճ.ենք. 24
11 45 Պշք.Օրթ.Գրչ.Ալրն. Գնտ- 22
12 15 Պշք.Օրթ.Գրչ.Ալրնվ.Պէպէր 19

Կամարջէն Ասիական Եղեկեղեցի ՇԱԲԱԹՕՐԵԱՆ ԺԱՄԸ

1 15 Իսկ. Պէյլ. Գանտ. 32
2 15 Պէշկ. Գզկ. Պէյլ. Զենկ. Ա. Հիս. 33
3 20 Իսկ.Գզկ.Պէյլ.Զնկ.Վանք.Գնտ.Ա.Հս.Գնլ. Զպզ.Բշպ.Պէյզ 34
3 35 Ուղղակի Գանտիպի բացի Ուրբաթէ 17
5 — Պէշկ. Զենկ. Գանտ. բացի ուրբ.է 18
8 45 Պշք.Գզկ.Պէյլ.Զնկ.Գնտ. Ա.Հս.Գնլ. Բշպ. Պէյզ.բացի Ուրբաթէ 41
9 30 Պշք.Գզկ.Պէյլ.Զնկ.Վանք.Գնտ. Ա.Հիս 33
10 20 Պշք.Գնտ.Ա.Հս.Գնլ.Զպզ.Բշպ.Պէյզ. Ր.Ա. Գավազներ Մէգ. 37
10 40 Պշք.Պէյլ.Զնկ.Վանք. Ուր.ներէ 10 30ին Իսկ. Գզկ.Արնվ.Գնտ.Ա.Ր.Հս.Մրկ.ենք. Պէօր. 19
10 40 Իսկիտ.Գզկ. բացի ուրբաթէ, 22
11 — Գապ.Պշք.Գզկ.Պէյլ.Զենկ.Վանք. Գնտ. Գզկ. 32
11 18 Գնտ.Ա.Հս.Գնլ.Զպզ.Բշպ.Պէյզ. 33
11 30 Իսկ. Գզկ. բացի Ուրբաթէ 11
12 — Պէշ.Գզկ.Պէյլ.Զենկ.Վանք. 34

ՀԱՐԷՄ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

3 30 Հարէմէն Սալաձագ (բացի Ուր.է)
5 — » » բացի ուր.է)
10 40 » » (բացի ուր. կիր. օրերէ)
11 25 » » [ուր. կիր. ժ. 10.45ին
3 — Կամուրջէն Հարէմ Սալաձագ [բացի կիր.է]
4 30 » » » [բացի Ուր.է]
10 10 » » ամտի Սալաձագ [բացի ուր. կիր. օրերէ
11 10 » » » Սալաձագ [կիրակի եւ ուրբաթ օրերը ժամ 10.30ին]։

ԻՄԱԿԻՏՍԱՐ ՍԻՐԲԼՃԻ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՒ ԳԱՊԱՔԱՇԵ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱՔԱՐՁ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 45 Ի սկիտարէն Գապաքաշ Սիրբէճի
5 30 Իսկիտարէն Սիրբէճի
9 45 Իսկիտարէն Սիրբէճի
11 — Իսկիտարէն Սիրբէճի
4 30 Սիրբէճիէն Իսկիտար
6 15 Սիրբէճիէն Գապաքաշ Իսկիտար
10 30 Սիրբէճիէն Իսկիտար
11 30 Սիրբէճիէն Գպպ. Իսկիտար

Ծան.—Օրը միգապատ եղած ատեն, շոգենաւը իրենց գտնուած տեղը պիտի մնան։